

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

**Методичні рекомендації
до практичних завдань
для студентів спеціальності
071 "Облік і оподаткування"
першого (бакалаврського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2019**

УДК 657.15(07.034)
Ф59

Укладачі: О. В. Фартушняк
І. Ю. Пасічник

Затверджено на засіданні кафедри обліку і бізнес-консалтингу.
Протокол № 3 від 05.10.2018 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Фінансовий облік [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до практичних завдань для студентів спеціальності 071 "Облік і оподаткування" першого (бакалаврського) рівня / уклад. О. В. Фартушняк, І. Ю. Пасічник. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 93 с.

Подано методичні рекомендації до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни за темами. Наведені рекомендації та практичні завдання сприяють оволодінню професійними компетентностями, якими має володіти студент після вивчення дисципліни.

Рекомендовано для студентів спеціальності 071 "Облік і оподаткування" першого (бакалаврського) рівня всіх форм навчання.

УДК 657.15(07.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2019

Вступ

Система фінансового обліку надає повну, точну та достовірну інформацію для ухвалення виважених управлінських рішень як внутрішніми, так і зовнішніми користувачами.

"Фінансовий облік" охоплює активи підприємства, його витрати, довгострокові та короткострокові зобов'язання підприємства, його власний капітал, доходи і витрати.

За допомогою облікової інформації можна оптимально використовувати наявні ресурси, контролювати поточну діяльність підприємства, планувати його стратегію і тактику, усувати суб'єктивність під час ухвалення рішень, прогнозувати показники розвитку підприємства та виявляти резерви підвищення ефективності виробництва.

Для побудови ефективної системи обліку бухгалтер повинен добре знати організацію та методику ведення фінансового обліку, правила оподаткування господарських операцій відповідно до чинного законодавства з урахуванням специфіки діяльності підприємств.

Мета запропонованих методичних рекомендацій – допомогти студентам набути певного обсягу навичок та засвоїти методику вирішення задач щодо ведення обліку активів, капіталу, зобов'язань, доходів і витрат.

Завдання, наведені у методичних рекомендаціях, охоплюють питання синтетичного й аналітичного обліку активів, капіталу, зобов'язань, доходів та витрат; методів їхнього оцінювання.

Методичні рекомендації до практичних завдань розроблені відповідно до тем робочої програми з навчальної дисципліни "Фінансовий облік", яка викладається студентам як фахова базова дисципліна згідно з освітньою професійною програмою підготовки бакалаврів зі спеціальністю "Облік і оподаткування".

Методичні рекомендації складаються з локальних завдань, які мають стереотипний, діагностичний і евристичний характер. Практичні завдання сприяють розвитку навичок самостійного творчого мислення, підвищують практичну підготовку студентів.

Змістовий модуль 1

Принципи бухгалтерського обліку. Облік грошових коштів, дебіторської заборгованості та необоротних активів

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Компетентності, які формуються під час виконання практичних завдань:

уміння розкривати сутність фінансового обліку, його мету;
засвоєння принципів ведення фінансового обліку на підприємствах України.

Методичні рекомендації до практичного завдання

Для виконання практичного завдання необхідно засвоїти основні положення Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" та норми НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності".

Завдання 1

ТОВ "Ітер" за звітний період здійснило такі операції:

відвантажило готову продукцію вітчизняним покупцям на загальну суму 120 000 грн, у т. ч. ПДВ – 20 000 грн. Собівартість реалізованої продукції – 92 000 грн;

створено резерв сумнівних боргів у сумі 25 000 грн;

нараховано резерв на оплату відпусток у сумі 15 000 грн;

підприємство придбало автомобіль з метою наступного продажу за 240 000 грн та оприбуткувало його в складі товарів;

складено квартальну фінансову звітність;

власник підприємства отримав дивіденди за акціями, придбаними за власні кошти, у сумі 5 000 грн;

підприємство збудувало будівлю гаража господарським способом.

Витрати на будівництво становили: матеріальні витрати – 20 000 грн; витрати на оплату праці 15 000 грн, відрахування на соціальні заходи – 3 300 грн; інші витрати – 1 500 грн. Будівлю введено в експлуатацію за первісною вартістю.

Необхідно визначити принципи бухгалтерського обліку за кожною операцією.

Тема 2. Облік грошових коштів

Компетентності, які формуються під час виконання практичних завдань:

складання первинних документів з обліку грошових коштів підприємства;

засвоєння порядку складання бухгалтерських проводок, пов'язаних з рухом грошових коштів підприємства;

розрахування ліміту каси;

уміння обробляти банківську виписку;

ведення відомостей аналітичного обліку та відображення записів синтетичного обліку в Журналі 1.

Методичні рекомендації до практичних завдань

Для виконання практичних завдань необхідно використовувати наведену типову кореспонденцію рахунків з обліку грошових коштів, яка подана в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Типова кореспонденція рахунків з обліку грошових коштів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Отримано в банку й оприбутковано в касу готівку в національній валюті	301	311
2	Повернено невикористані підзвітні суми	301	372
4	Надіслано виручку в касу за реалізовані товари	301	702
5	Здійснено внесок готівкою в зареєстрований капітал власниками	301	46
6	Погашено готівкою дебіторську заборгованість покупцем	301	361
7	Оприбутковано надлишки по касі, виявлені інвентаризацією	301	719
8	Готівкові кошти здано в банк	311	301
9	Виплачено заробітну плату з каси	661	301
10	Видано під звіт на господарські потреби з каси	372	301
11	Зараховано на поточний рахунок короткострокову позику банку	311	601

1	2	3	4
12	Надіслано виручку від покупців за реалізовану продукцію на поточний рахунок в банку	311	361
13	Здійснено внесок у зареєстрований капітал власниками на поточний рахунок в банку	311	46
14	Зараховано на поточний рахунок отримані штрафи, пені, неустойки	311	715
15	Перераховано вітчизняним постачальникам за сировину та матеріали з поточного рахунку в банку	631	311
16	Перераховано платежі за податками до бюджету	641	311
17	Погашено з поточного рахунку заборгованість за позиками банку	601	311
18	Перераховано заборгованість з поточного рахунку іншим кредиторам	685	311
19	Здійснено оплату банку з поточного рахунку за розрахунково-касове обслуговування	92	311
20	Перераховано з поточного рахунку визнані штрафи, пені	948	311

Завдання 1

Згідно з установчими документами зареєстрований капітал підприємства ТОВ "Ітер" становить 300 000 грн. Учасниками товариства є: Іваненко В. І., Ситник М. В. та Степчук О. М.

Джерелами формування майна товариства є грошові внески учасників до статутного капіталу. Розмір часток учасників у статутному капіталі становить: Іваненко В. І. – 100 000 грн; Ситник М. В. – 100 000 грн; Степчук О. М. – 100 000 грн.

На момент реєстрації Іваненко В. І., Ситник М. В. та Степчук О. М. внесли до зареєстрованого капіталу на поточний рахунок по 50 000 грн, що становить 50 % зареєстрованого капіталу, вказаного в установчих документах. Внесення до зареєстрованого капіталу грошей підтверджується документами, виданими банківською установою.

Заборгованість за внесками до зареєстрованого капіталу, що залишилися несплаченими, засновники погасили 26 грудня 20xx року в касу підприємства. Були оформлені прибуткові касові ордери форми КО-1 № 41 – 43 від 26 грудня 20xx року, підписані головним бухгалтером підприємства Нестерчук Г. Л. Цього ж дня отримані кошти у сумі 150 000 грн було внесено касиром Тищенко Г. А. на поточний рахунок у банку згідно з Заявою на переказ готівки № 63. На суму внесків до зареєстрованого капіталу, які були передані в банк для зарахування на поточний рахунок, бухгалтер

виписала видатковий касовий ордер форми КО-2 № 40, який був підписаний керівником підприємства Іванковським М. С.

Додаткові відомості. ТОВ "Ітер" відкрито 1 листопада 20xx року. Ідентифікаційний код – 19557023. Поточний рахунок відкрито у Харківській філії АБ "Укргазбанк". МФО – 350448. Номер рахунка – 26002528781942.

Необхідно: 1) заповнити прибуткові та видатковий касовий ордери (додатки А і Б); 2) скласти кореспонденцію рахунків з зазначенням змісту проведених операцій.

Завдання 2

Підприємство ТОВ "Ітер" 15 жовтня 20xx року з метою перегляду загального ліміту каси використало інформацію про обсяги касових операцій за 3 місяці поспіль (липень, серпень, вересень) з останніх дванадцяти місяців. Відповідно до рішення керівника, розрахунок ліміту каси буде проводитися на підставі середньоденних надходжень готівки до каси.

Відомо, що за зазначений період до каси підприємства надійшло 358 000 грн, зокрема: за липень – 85 000 грн, у т. ч. 15 000 грн отримано з поточного рахунку до каси на виробничі потреби; за серпень – 120 000 грн, у т. ч. 92 500 грн отримано з поточного рахунку до каси для виплати зарплати, за вересень – 153 000 грн.

За розрахунковий період (3 місяці) на підприємстві було 79 робочих днів (діє шестиденний робочий тиждень).

Строк здавання готівкової виручки (готівки), визначений відповідним договором банківського рахунку – щоденно.

Проведений розрахунок встановлення ліміту залишку готівки в касі було підписано головним бухгалтером підприємства Нестерчук Г. Л. і керівником Іванковським М. С.

Розмір встановленого ліміту каси був затверджений наказом керівника підприємства.

Додаткові відомості. Адреса підприємства – м. Харків, вул. Серпова, 10.

Необхідно скласти Розрахунок встановлення ліміту залишку готівки в касі (додаток В) і визначити розмір відповідного ліміту.

Завдання 3

19 серпня 20xx року підприємство ТОВ "Ітер" отримало паливо від постачальника ТОВ "Альянс" (рахунок-фактура № ВС-4309-2). Цього самого

дня бухгалтер підприємства оформила та передала до банку платіжне доручення № 52 на перерахування коштів для погашення заборгованості перед постачальником ТОВ "Альянс". Його підписали керівник ТОВ "Ітер" – Іванковський М. С. і головний бухгалтер – Нестерчук Г. Л. Платіжне доручення було прийнято та проведено банком 19 серпня 20xx року, про що свідчить завірений відбитком печатки банку підпис відповідального виконавця банку – головного бухгалтера Черкаської В. С.

Зразок рахунка-фактури № ВС-4309-2 подано на рис. 2.1.

Постачальник	ТОВ "Альянс" ЄДРПОУ 18932021, тел. 732-71-52 р/р 26006039085431 в АТ "ОТП БАНК", Харків МФО – 351760 Є платником податку на прибуток на загальних підставах Адреса: м. Харків, вул. Молочна, 10				
Одержувач	ТОВ "Ітер" ЄДРПОУ 19457005, тел. 778-30-30 р/р 26002528781942 в АБ "Укргазбанк", Харків МФО – 350448 Є платником податку на прибуток на загальних підставах Адреса: м. Харків, вул. Серпова, 10				
Платник	Той самий				
Замовлення	Договір № ЛІ 1273 від 25.07.20xx р.				
Рахунок-фактура № ВС-4309-2 від 19 серпня 20xx року					
№	Назва	Од.	Кількість	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	Бензин А-92	л.	1 000,00	29,95	29 950,00
2	Бензин А-95	л.	2 000,00	30,05	60 100,00
Знижка					0,00
Разом без ПДВ					90 050,00
ПДВ					18 010,00
Всього з ПДВ					108 060,00
Всього на суму: Дев'яносто тисяч п'ятдесят грн 00 копійок ПДВ: 18 010,00 грн					
Виписав /підпис/ Петров					

Рис. 2.1. Рахунок-фактура № ВС-4309-2

Необхідно заповнити платіжне доручення (додаток Г) і відобразити проведені операції в бухгалтерському обліку.

Завдання 4

ТОВ "Ітер" 24 вересня 20xx року отримало від обслуговуючого банку виписку з особистого рахунку (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Виписка по рахунку 26005052322277 UAH

№ п/п	Дата	Сума Дебет/Кредит	Кореспондуючий рахунок, найменування, код	МФО, найменування банку	Номер документа	Призначення платежу
1	2	3	4	5	6	7
1	24.09	5 000,0	26007034526830, ТОВ ГУГЛ, 35252040	300584, ПАТ "СІТІБАНК"	6665	Оплата за послуги згідно з рахунком № 1075583 від 24.09.20xx р. у сумі 4 166,67 грн, ПДВ – 833,33 грн
2	24.09	3,0	65103918412106, TDT комісія за дебетування рахунку (UAH), 14360570	351533, Харківське ГРУ АТ КБ ПРИВАТБАНК	9001DQ2WPY	Комісія за виконання платежів у національній валюті, згідно з відкритою офертою банку № б/н від 12.02.2014 р. та тарифів банку
3	24.09	3,0	65103918412106, TDT комісія за дебетування рахунку (UAH), 14360570	351533, Харківське ГРУ АТ КБ ПРИВАТБАНК	9001DQBHBY	Комісія за виконання платежів у національній валюті, згідно з відкритою офертою банку № б/н від 12.02.2014 р. та тарифів банку
4	24.09	1 267,5	26002001100006, АТ МАКРОХІМ ПрАТ, 24720905	300658, АТ "ПІРЕУС БАНК МКБ"	6666	Оплата за товар згідно з рахунком № M003473 від 24.09.20xx р. у сумі 1 056,25 грн, ПДВ – 211,25 грн
5	24.09	850,0	26008025315501, ТОВ "МОЛ ПРОМ", 41290328	300346, ПАТ "АЛЬФА-БАНК" У М.КИЄВІ	56	Сорбат калію рахунок № 3393 від 05.09.18 р., у т. ч. ПДВ – 141,67 грн

Продовження табл. 2.2

1	2	3	4	5	6	7
6	24.09	56 000,0	26007010120400, ТОВ EVCI PLASTIK, 32566213	351005, АТ "УкрСиббанк"	5717	Оплата за титан-діоксид по рахунку № 3593 від 18.09.20xx р. у сумі 46 666,67 грн, ПДВ – 9 333,33 грн
7	24.09	10 248,5	26000591653200, ТОВ ТЕЛКО УКРАЇНА, 32856918	351005, АТ "УкрСиббанк"	6668	Оплата за товар згідно з рахунком № 007283 від 24.09.2018 р. у сумі 8 540,40 грн, ПДВ – 1 708,1 грн
8	24.09	3,0	65103918412106, ТДТ комісія за дебетування рахунку (УАН), 14360570	351533, Харківське ГРУ АТ КБ ПРИВАТБАНК	9001DS3HAY	Комісія за виконання платежів в національній валюті, згідно з відкритою офертою банку № б/н від 12.02.2014 р. та тарифів банку без ПДВ
9	24.09	21 600,0	26005023990501, ТОВ ТОРГІВЕЛЬНИЙ ДВІР "УТС, 37243629	300346, ПАТ "АЛЬФА- БАНК" у м. Києві	6667	Оплата за товар згідно з рахунком № 9579 від 24.09.2018 р. у сумі 18 000,00 грн, ПДВ – 3 600,00 грн
10	24.09	3,0	65103918412106, ТДТ комісія за дебетування рахунку (УАН), 14360570	351533, Харківське ГРУ АТ КБ ПРИВАТБАНК	9001DS3HAY	Комісія за виконання платежів у національній валюті, згідно з відкритою офертою банку № б/н від 12.02.2014 р. та тарифів банку
11	24.09	1 650,0	26004878832869, ФОП Войтенко І. В., 3295703716	351005, АТ "УкрСиббанк"	263	Оплата за сироп згідно з рахунком № 3680 від 24.09.20xx р., у т. ч. ПДВ – 275,00 грн
12	24.09	5 940,0	26000962491428, ТОВ "НВФ МІДА, ЛТД", 13639181	334851, ПАТ "ПУМБ"	2935	Оплата за антиоксидант, згідно з рахунком № 3674 від 24.09.2018 р. у т. ч. ПДВ – 990,00 грн

1	2	3	4	5	6	7
13	24.09	31 900,0	26003101309450, ТОВ "Агрона Фрут Україна", 20118399	300528, АТ "ОТП БАНК"	4390	За сорбітол рахунок № 3630 від 20.09.хх р. у т. ч. ПДВ 5 316,67 грн
14	24.09	18 000,0	26008052331834, ТОВ "Компанія "Хімпостачання", 33122033	351533, Харківське ГРУ АТ КБ ПРИВАТБАНК	6669	Повернення фінансової допомоги на поворотній основі згідно з договором 26-03 від 26.03.20хх р. без ПДВ
15	24.09	12 162,5	2600100110176, ТОВ ФІРМА ПОСАД, 21229267	351254, ПАТ "СКАЙ БАНК"	43131	Оплата за проданий товар згідно договором № SI290216 від 29.02.16 р., ПДВ – 2 027,08 грн
16	24.09	6 875,0	26005414183, ТОВ "ОЛВІ-ДОН", 35973220	380805, АТ "РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ" у м. Києві	288	Оплата за ТМС згідно з рахунком № 3673 від 24.09.20хх р., у т. ч. ПДВ – 1 145,83 грн
17	24.09	100 000,0	26003052233335, Полторак Р. М. ФОП, 2678616037	351533, Харківське ГРУ АТ КБ ПРИВАТБАНК	52	Безвідсоткова зворотня фінансова допомога згідно з договором № 0501/Ф від 05.01.2017 р.

Примітка. На 24.09.20хх р. разом по кредиту 215 377,50 грн; разом по дебету 56 127,98 грн. Вхідний залишок – 31 920,05 грн. Вихідний залишок – 191 169,57 грн. Кількість документів по кредиту – 8 шт. Кількість документів по дебету – 9 шт.

Необхідно провести оброблення банківської виписки та скласти кореспонденцію рахунків за проведеними операціями.

Тема 3. Облік дебіторської заборгованості

Компетентності, які формуються під час виконання практичних завдань:

складання первинних документів з обліку дебіторської заборгованості підприємства;

засвоєння порядку складання бухгалтерських проводок, пов'язаних з обліком дебіторської заборгованості підприємства;

заповнення векселів;
уміння нараховувати резерв сумнівних боргів;
ведення відомостей аналітичного обліку та відображення записів синтетичного обліку в Журналі 3.

Методичні рекомендації до практичних завдань

Величина резерву сумнівних боргів визначається за одним із методів:
застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості;
застосування коефіцієнта сумнівності.

За методом застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості величина резерву визначається на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів.

За методом застосування коефіцієнта сумнівності величина резерву розраховується множенням суми залишку дебіторської заборгованості на початок періоду на коефіцієнт сумнівності.

Коефіцієнт сумнівності може розраховуватися такими способами:
визначенням питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході;
класифікацією дебіторської заборгованості за термінами непогашення.

Коефіцієнт сумнівності (K_c) відповідної групи дебіторської заборгованості може визначатися за такою формулою:

$$K_c = (\sum B_{зн} \cdot D_{зн}) : i, \quad (3.1)$$

де $B_{зн}$ – фактично списана безнадійна дебіторська заборгованість відповідної групи за відповідний місяць обраного для спостереження періоду;

$D_{зн}$ – дебіторська заборгованість відповідної групи на кінець відповідного місяця обраного для спостереження періоду;

i – кількість місяців в обраному для спостереження періоді.

Якщо класифікація дебіторської заборгованості проводиться не за відповідними місяцями, а за роками, то коефіцієнт сумнівності (K_c) відповідної групи дебіторської заборгованості може визначатися за такою формулою:

$$K_c = \sum B_{зн} : \sum D_{зн}, \quad (3.2)$$

де $B_{зн}$ – безнадійна дебіторська заборгованість відповідної групи в складі дебіторської заборгованості цієї групи на дату балансу в обраному для спостереження періоді;

$D_{зн}$ – дебіторська заборгованість відповідної групи на кінець відповідного місяця обраного для спостереження періоду.

Для виконання практичних завдань необхідно використовувати наведену типову кореспонденцію рахунків з обліку дебіторської заборгованості підприємства, яка наведена в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Типова кореспонденція рахунків з обліку дебіторської заборгованості підприємства

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Відображено дохід від реалізації готової продукції вітчизняним покупцям	361	701
2	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	701	641
3	Надіслано виручку від покупців за реалізовану продукцію на поточний рахунок у банку	311	361
4	Отримано вексель для погашення дебіторської заборгованості вітчизняного покупця	341	361
5	Зараховані на поточний рахунок грошові кошти в оплату заборгованості за векселем	311	341
6	Нараховано резерв сумнівних боргів	944	38
7	Списано безнадійну дебіторську заборгованість за рахунок раніше нарахованого резерву сумнівних боргів	38	361
8	Списано безнадійну дебіторську заборгованість (якщо резерв не був нарахований чи нарахований у недостатньому обсязі)	944	361
9	Здійснено передоплату вітчизняному постачальнику за товарно-матеріальні цінності (ТМЦ)	371	311
10	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	644
11	Видано працівнику грошові кошти під звіт	372	301
12	Оприбутковано малоцінні та швидкозношувальні предмети (МШП) придбані підзвітною особою на підставі затвердженого авансового звіту	22	372
13	Відображено суму податкового кредиту щодо ПДВ у складі вартості МШП, придбаних підзвітними особами	641	372
14	Списано витрати на відрядження адміністративно-управлінського персоналу	92	372
15	Повернуто до каси підприємства невикористані кошти, видані під звіт	301	372
16	Утримано із заробітної плати суми, не повернені своєчасно підзвітними особами	661	372

1	2	3	4
17	Відшкодовано перевитрату грошових коштів підзвітній особі	372	301
18	Пред'явлено претензію постачальнику за недостачу раніше сплачених матеріалів	374	371
19	Відшкодовано недостачу матеріалів постачальником шляхом допостачання	201	374
20	Визнано пеню покупцем за несвоєчасну оплату рахунків за отриману продукцію	374	715
21	Надіслано на рахунок в банку пеню від покупця	311	374
22	Недостачу матеріалів, виявлену під час інвентаризації, віднесено на винну особу	375	716
23	Розмір збитку за недостачу утримано з заробітної плати працівника	661	375
24	Розмір збитку за недостачу внесено винною особою в касу	301	375
25	Реалізовано зайві виробничі запаси	377	712
26	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	712	641
27	Надіслано виручку від покупців за реалізовані виробничі запаси на поточний рахунок в банку	311	377

Завдання 1

1. ТОВ "Ітер" за клопотанням ТОВ "Омега" виписало йому рахунок від 01 березня 20xx року за № 175 для попередньої оплати за готову продукцію. У перелік готової продукції були додані такі найменування за цінами без ПДВ:

двигун бензиновий Carver 177F – 50 шт. за ціною 5 000 грн;
комплект запасних частин № 2 – 20 комплектів за ціною 150 грн.

Сума ПДВ у розмірі 20 % від вартості готової продукції та загальна сума до оплати відображені в рахунку (суми визначити самостійно).

Рахунок підписали головний бухгалтер Нестерчук Г. Л. і директор Іванковський М. С.

2. На поточний рахунок ТОВ "Ітер" 07 березня 20xx року надійшла попередня оплата від ТОВ "Омега" в сумі 303 600 грн за раніше виписаним рахунком № 175 від 01.08.20xx року за готову продукцію.

3. На початок місяця заборгованість покупців становила 51 300 грн, з них:

ТОВ "Торгмаш" – 34 300 грн;
ТОВ "Улма" – 3 000 грн;
ПП "Двигун" – 14 000 грн.

У поточному місяці надійшла оплата на поточний рахунок ТОВ "Ітер" від ТОВ "Торгмаш" у розмірі 34 300 грн, від ПП "Двигун" – 14 000 грн і від ТОВ "Улма" надійшла оплата в касу в сумі 3 000 грн. У цьому самому місяці була відпущена готова продукція, що наведені у табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Номенклатура реалізованої готової продукції

Найменування покупця	Найменування готової продукції			Одиниця виміру	Кількість	Ціна в грн без ПДВ
	Код рахунку	код аналітичного обліку	номенклатурний номер			
ТОВ "Торгмаш"	двигун бензиновий Carver 177A			шт.	50	3 500
	26	261771	110			
	двигун бензиновий Carver 177F			шт.	10	5 000
	26	2611776	120			
ПП "Двигун"	комплект запасних частин № 1			компл.	150	180
	26	2601	1001			
	комплект запасних частин № 2			компл.	15	310
	26	2602	1002			
ПП "Реммаш"	двигун бензиновий Carver 177B			шт.	3	4 600
	26	261772	100			
	комплект запасних частин № 5			компл.	10	90
	26	2605	1005			

Додаткові відомості. Юридична адреса, ідентифікаційний код і платіжні реквізити:

ТОВ "Ітер": м. Харків, вул. Серпова, 10. Ідентифікаційний код – 19557023. Поточний рахунок відкрито у Харківській філії АБ "Укргазбанк". МФО – 350448. Номер рахунка – 26002528781942;

ТОВ "Омега": м. Харків, вул. Молочна, 8. Ідентифікаційний код – 13853425. Поточний рахунок відкрито у Харківській філії АТ "ОТП БАНК". МФО – 351760. Номер рахунка – 26006039085431.

Необхідно за вихідними даними виписати рахунок покупцю, відобразити операції з реалізації готової продукції та розрахунки з покупцями в журналі обліку господарських операцій і зробити записи у відомості 3.1 аналітичного обліку розрахунків з покупцями та в Журналі 3 (додаток Д).

Завдання 2

ТОВ "Ітер" наказом про облікову політику встановило метод визначення резерву сумнівних боргів на основі класифікації дебіторської заборгованості. До 31 грудня резерв сумнівних боргів не створювався. Для визначення коефіцієнта сумнівності на 31 грудня звітного року ТОВ "Ітер" для спостереження обрало період за останні шість місяців (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Класифікація дебіторської заборгованості

Місяць	Фактично списано безнадійної дебіторської заборгованості за готову продукцію, грн			Сальдо дебіторської заборгованості за готову продукцію відповідної групи на кінець місяця, грн		
	1 група	2 група	3 група	1 група	2 група	3 група
Липень	5 712	2 262	1 084	190 400	50 900	19 384
Серпень	9 037	2 059	900	180 742	61 763	18 000
Вересень	–	2 148	3 090	200 410	55 872	18 250
Жовтень	9 400	2 741	–	290 575	48 500	17 073
Листопад	–	–	4 075	280 340	32 271	7 190
Грудень	11 618	–	–	330 486	28 634	3 028
Усього	35 767	9 210	9 149	–	–	–

За раніше наведеними даними бухгалтер Тимофєєва Л. В. зробила розрахунок коефіцієнта сумнівності за кожною групою дебіторської заборгованості.

З використанням отриманих коефіцієнтів сумнівності було визначено суму резерву сумнівних боргів на 31 грудня і відображено її в обліку бухгалтерським записом.

Необхідно провести розрахунок коефіцієнта сумнівних боргів на 31 грудня звітного року. З його допомогою розрахувати суму резерву сумнівних боргів, скласти бухгалтерську проводку та відобразити її в Журналі 3.

Завдання 3

ТОВ "Ітер" наказом про облікову політику встановило метод визначення резерву сумнівних боргів на основі класифікації дебіторської заборгованості. Залишок резерву сумнівних боргів становив 5 000 грн. Для визначення коефіцієнта сумнівності на 31 грудня звітного року ТОВ "Ітер" для спостереження обрало період за останні три роки (табл. 3.4).

Класифікація дебіторської заборгованості

Період	Списана безнадійна дебіторська заборгованість		Сальдо дебіторської заборгованості	
	1 група	2 група	1 група	2 група
31.12.2015 р.	12 150	8 700	119 250	101 700
31.12.2016 р.	16 350	–	141 450	132 750
31.12.2017 р.	17 100	14 400	172 800	149 400
31.12.2018 р.	–	–	216 000	147 000

За раніше наведеними даними бухгалтер Тимофєєва Л. В. зробила розрахунок коефіцієнта сумнівності за кожною групою дебіторської заборгованості.

З використанням отриманих коефіцієнтів сумнівності було визначено суму резерву сумнівних боргів на 31 грудня і відображено її в обліку бухгалтерським записом.

Необхідно провести розрахунок коефіцієнта сумнівних боргів на 31 грудня звітного року. З його допомогою розрахувати суму резерву сумнівних боргів, скласти бухгалтерську проводку

Завдання 4

ТОВ "Ітер" за даними обліку на 31.12.18 р. має залишок резерву сумнівних боргів в сумі 35 000 грн. За даними обліку в 2018 році чистий дохід від реалізованих послуг на умовах подальшої оплати становить 660 000 грн. Собівартість виконаних робіт становила 515 000 грн. Гроші від замовників ще не отримані. Для визначення резерву сумнівних боргів для спостереження обрані три попередні роки (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Вихідні дані для розрахунку резерву сумнівних боргів

Період	Чистий дохід від реалізації послуг	Сума безнадійної дебіторської заборгованості
2015 рік	84 000	9 000
2016 рік	219 000	11 700
2017 рік	352 500	13 950

Необхідно провести розрахунок коефіцієнта сумнівних боргів на 31 грудня звітного року. З його допомогою розрахувати суму резерву сумнівних боргів, скласти бухгалтерські проводки з нарахування резерву сумнівних боргів і реалізації послуг.

Завдання 5

Підприємство "Садко" в травні реалізувало товари ПП "Коваль" на суму 21 000 грн з ПДВ. Собівартість товарів становила 16 900 грн. Гроші на рахунок ще не отримані.

На підприємстві застосовується метод створення резерву сумнівних боргів на підставі класифікації дебіторської заборгованості за групами. За даними обліку підприємство "Садко" не має залишку резерву сумнівних боргів. У звітному місяці нарахований резерв сумнівних боргів у сумі 8 300 грн.

У цьому самому місяці була списана безнадійна дебіторська заборгованість на суму 7 500 грн. У наступному місяці підприємство "Садко" отримало за списаною раніше безнадійною дебіторською заборгованістю 6 100 грн. Також надійшла оплата від ПП "Коваль" у повному обсязі.

Необхідно відобразити проводками операції з нарахування резерву сумнівних боргів і за розрахунками з дебіторами.

Завдання 6

1. ТОВ "Ітер" відвантажило готову продукцію ТОВ "Омега" на загальну суму 72 000 грн, у т. ч. ПДВ – 12 000 грн. У порядку гарантії оплати за отриману продукцію ТОВ "Омега" передало за актом приймання-передачі від 10 березня 20xx року простий вексель за № 80351425271043 ТОВ "Ітер" терміном погашення 15 травня 20xx року. Вексель виписаний 7 березня 20xx року та підписаний директором Іванковським М. С. і головним бухгалтером Нестерчук Г. Л.

Після отримання векселя акт підписаний начальником і головним бухгалтером Нестерчук Г. Л.

2. ТОВ "Ітер" виконало роботи з капітального ремонту автомобіля марки ВАЗ-21063, який належить АТП-13153. Вартість ремонту становила 6 000 грн, у т. ч. ПДВ – 1 000 грн. Обсяги виконаних робіт підтверджуються актом і на його основі виконавцем пред'явлений рахунок на оплату замовнику. Замовник, у момент отримання автомобіля з ремонту, виписав переказний вексель 16 березня 20xx року з терміном погашення "за пред'явленням" на загальну суму вартості ремонту.

Платником за переказним векселем є ТОВ "Улма".

Вексель підписаний начальником Калашник В. Д. і головним бухгалтером Орлик Т. Т.

Пред'явлений вексель до оплати був акцептований платником, про що свідчать підписи директора Климук К. А. і головного бухгалтера

Медведчук С. С., підтверджені печаткою ТОВ "Улма". Вексель погашений шляхом зарахування грошових коштів на поточний рахунок в банку.

3. За вище перерахованими вексельними операціями головним бухгалтером ТОВ "Ітер" Нестерчук Г. Л. складені бухгалтерські проводки.

Додаткові відомості. Юридична адреса, ідентифікаційний код і платіжні реквізити:

ТОВ "Ітер": м. Харків, вул. Серпова, 10. Ідентифікаційний код – 19557023. Поточний рахунок відкрито у Харківській філії АБ "Укргазбанк". МФО – 350448. Номер рахунка – 26002528781942;

ТОВ "Омега": м. Харків, вул. Молочна, 8. Ідентифікаційний код – 13853425. Поточний рахунок відкрито у Харківській філії АТ "ОТП БАНК". МФО – 351760. Номер рахунка – 26006039085431;

ТОВ "Улма": 61204, м. Харків, проспект Л. Свободи, 46. Ідентифікаційний код – 00213114. Поточний рахунок відкрито в Харківській філії АБ "Укргазбанк", МФО – 350448. Номер рахунка – 260000363115.

АТП-13153: 61048, м. Харків, вул. Академіка Павлова, 53. Ідентифікаційний код – 24405843. Поточний рахунок відкрито Харківській філії АТ "ОТП БАНК". МФО – 351760. Номер рахунка – 260000131345.

Необхідно за вихідними даними заповнити бланки простого та переказного векселя від імені покупця продукції та замовника за виконані роботи. За господарськими операціями з векселями скласти бухгалтерські проводки з зазначенням регістрів, де вони відображаються.

Завдання 7

1. Протягом місяця комірнику ТОВ "Ітер" Петренко М. Т. було видано з каси в підзвіт 900 грн. На підзвітні суми комірником були закуплені для господарських потреб такі ТМЦ, які були оприбутковані на склад (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Перелік товарно-матеріальних цінностей, оприбуткованих на склад

Найменування ТМЦ	Кількість	Ціна, грн	Сума, грн	У т. ч. ПДВ	Чек продавця	
					дата	номер
Папір офісний Sirius Universe	5 пачок	84	420	70	15.03	13013
Папір для нотаток Economix, 90 x 90	10 шт.	48	480	80	9.03	13251
Скріпки оцинковані Delta by Axent 25 мм 100 шт.	10 шт.	3,60	36	6	7.03	2655
Ручка кулькова ТМ АRO	100 шт.	1,68	168	28	10.03	13413

На всі витрачені підзвітні суми Петренко М. Т. подала 15 березня авансовий звіт, який був перевірений бухгалтером Тимофєєвою Л. В., підписаний головним бухгалтером Нестерчук Г. Л. і затверджений директором Іванковським М. С.

Після затвердження директором авансовий звіт № 11 включено до складу бухгалтерських записів звітного місяця до Відомості 3.2.

З каси підприємства 15 вересня була видана перевитрачена сума комірнику Петренко М. Т.

2. За наказом директора від 11 березня № 82 був направлений у відрядження менеджер Сокирко В. С. у місто Київ для укладення договору на поставку комплектувальних виробів з ТОВ "Електронмаш" терміном на 4 дні з 13 березня.

На підставі наказу було виписано посвідчення про відрядження на ім'я Сокирко В. С. із зазначенням серії МК і № 038542 паспорта. Одночасно проставлена дата вибуття у відрядження. Посвідчення про відрядження підписано директором Іванковським М. С. і завірено печаткою.

Керуючись наказом про відрядження, бухгалтер Тимофєєва Л. В. зробила розрахунок авансу на покриття витрат на відрядження включно з вартістю проїзду в обидва кінці залізницею з користуванням постільними речами у дорозі та добовими. На аванс був виписаний видатковий касовий ордер, за яким Сокирко В. С. отримав 3 000 грн.

Після повернення з відрядження Сокирко В. С. надав 17 числа авансовий звіт. До нього були включені виправдовувальні документи:

а) залізничний квиток на проїзд з м. Харкова до Києва № 32042817 у купейному вагоні вартістю 278,02 грн, у т. ч. ПДВ – 46,33 грн і зворотний квиток № 71824023 вартістю 292,04 грн, у т. ч. ПДВ – 48,67 грн. Вартість комплексу постільних речей включена у вартість проїзду;

б) рахунок готелю за одну добу – 660 грн, у тому числі ПДВ – 110 грн;

в) посвідчення про відрядження з відмітками про вибуття та прибуття в пунктах призначення. У ТОВ "Електронмаш" позначку в посвідченні про відрядження зробила секретарка Іваненко Н. С.

Розрахунок сум добових зроблено за нормами, встановленими чинним законодавством України.

Авансовий звіт перевірений бухгалтером, підписаний головним бухгалтером і затверджений директором.

Зміст записів авансового звіту під № 12 відображено в Відомості 3.2. Одночасно в авансовому звіті та Відомості 3.2 визначена заборгованість підзвітної особи Сокирко В. С. з покриття витрат на відрядження.

У касу підприємства 17 березня було повернуто залишок невитраченої суми менеджером Сокирко В. С.

Необхідно за вихідними даними провести розрахунок сум авансових виплат підзвітним особам для покриття витрат при відрядженнях у межах України та на придбання товарно-матеріальних цінностей і відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Тема 4. Облік основних засобів

Компетентності, які формуються під час виконання практичних завдань:

засвоєння порядку складання бухгалтерських проводок, пов'язаних з відображенням руху основних засобів, амортизації, ремонту, переоцінки та оренди;

уміння розраховувати амортизацію об'єктів основних засобів різними методами;

уміння відображати всі ці операції у відповідних документах.

Методичні рекомендації до практичних завдань

Формули для розрахунку вищенаведених методів амортизації основних засобів наведені у табл. 4.1

Таблиця 4.1

Методи нарахування амортизації основних засобів

Назва методу	Формула для обчислення амортизації	Примітки
1	2	3
Прямолінійний	$A = AmB : T$	A – річна сума амортизаційних відрахувань; AmB – вартість об'єкта основних засобів (ОЗ), що амортизується; T – термін корисного використання об'єкта ОЗ (років)
Зменшення залишкової вартості	$A = 3(n)B \times \text{норма амортизації};$ Річна норма амортизації = $(1 - (ЛВ : ПВ)^{1/T}) \times 100 \%$	A – річна сума амортизаційних відрахувань; 3(n)B – залишкова або первісна вартість об'єкта ОЗ на дату початку нарахування амортизації; ЛВ – ліквідаційна вартість об'єкта ОЗ; ПВ – первісна вартість об'єкта ОЗ; T – термін корисного використання об'єкта ОЗ (років)

Закінчення табл. 4.1

1	2	3
Прискореного зменшення залишкової вартості	$A = 3(n)V \times \text{норма амортизації};$ $\text{Річна норма амортизації} = 100 \% : T \times 2$	A – річна сума амортизаційних відрахувань; $3(n)V$ – залишкова вартість об'єкта ОЗ або первісна вартість на дату початку нарахування амортизації; T – термін корисного використання об'єкта ОЗ (років)
Кумулятивний	$A = A_m B \times \text{кумулятивний коефіцієнт};$ $\text{Кумулятивний коефіцієнт} = K_z : P_k$	A – річна сума амортизаційних відрахувань; $A_m B$ – вартість об'єкта ОЗ, що амортизується; K_z – кількість років, що залишаються до кінця строку корисного використання об'єкта ОЗ; P_k – сума числа років корисного використання об'єкта ОЗ
Виробничий	$A_m = F_o \times \text{виробнича ставка амортизації};$ $\text{Виробнича ставка амортизації} = (P_B - L_B) : P_o$	A_m – сума амортизації за місяць; F_o – фактичний місячний обсяг продукції (робіт, послуг); P_B – первісна вартість об'єкта ОЗ; L_B – ліквідаційна вартість об'єкта ОЗ; P_o – передбачуваний обсяг виробництва з використанням амортизованого обладнання

Для виконання практичних завдань необхідно використовувати типову кореспонденцію рахунків з обліку основних засобів, яка подана в табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Типова кореспонденція рахунків з обліку основних засобів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Нараховано амортизацію основних засобів виробничого та загальновиробничого призначення	91	131
2	Нараховано амортизацію основних засобів адміністративного призначення	92	131
4	Нараховано амортизацію основних засобів збутового призначення	93	131

Закінчення табл. 4.2

1	2	3	4
5	Нараховано амортизацію на об'єкти соціально культурного призначення	949	131
6	Відображено суму нарахованої амортизації у забалансовому обліку	09	–
7	Списано суму нарахованого зносу під час вибуття об'єкта основних засобів	131	10
8	Списано запасні частини на ремонт виробничого обладнання та погрузчика відділу збуту	23, 91, 93	207
9	Нараховано заробітну плату робітникам зайнятим ремонтом виробничого обладнання та погрузчика відділу збуту	23, 91, 93	661
10	Зроблено відрахування на соціальні потреби на фонд оплати праці робітників, зайнятих ремонтом виробничого обладнання та погрузчика відділу збуту	23, 91, 93	651
11	Прийнято об'єкт основних засобів в операційну оренду	01	–
12	Нараховано орендну плату	23, 91, 92, 93	685
13	Нараховано податковий кредит з плати за оренду	641	685
14	Відображено витрати з поліпшення об'єкта основних засобів взятого в оренду	153	20, 661, 65, 631
15	Витрати з поліпшення основних засобів зараховано до складу інших необоротних матеріальних активів	117	153
16	Об'єкт основних засобів повернено орендодавцю	–	01
17	Суму дооцінки залишкової вартості об'єкта ОЗ віднесено на збільшення капіталу в дооцінках	10	411
18	Збільшено первісну вартість об'єкта ОЗ на суму дооцінки зносу	10	131
19	Зменшено капітал у дооцінках за рахунок подальшої уцінки об'єкта ОЗ	411	10
20	Включено до складу витрат поточного періоду суму перевищення уцінки залишкової вартості об'єкта над сумою попередньої дооцінки	975	10
21	Зменшено первісну вартість об'єкта основних засобів на суму уцінки зносу	10	131
22	Суму дооцінки залишкової вартості раніше уціненого об'єкта ОЗ відображено у складі інших доходів	10	746
23	Збільшено первісну вартість об'єкта ОЗ на суму дооцінки зносу	10	131

Завдання 1

ТОВ "Ітер" у квітні 20xx року придбало легковий автомобіль для адміністративних потреб (службовий автомобіль директора). У травні 20xx року

автомобіль був введений в експлуатацію. Первісна вартість становила 242 840 грн. Термін корисного використання – 8 років, ліквідаційна вартість – 2 840 грн. Очікуваний пробіг автомобіля за весь термін корисного використання становитиме 320 000 км, зокрема за роками: 1-й рік – 44 000 км, 2-й рік – 45 000 км, 3-й рік – 43 000 км, 4-й рік – 40 500 км, 5-й рік – 38 700 км, 6-й рік – 37 300 км, 7-й рік – 36 500 км, 8-й рік – 35 000.

Необхідно: 1) провести нарахування амортизації автомобіля з використанням методів, визначених у П(С)БО 7 "Основні засоби" – прямолінійним, кумулятивним, методом зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості та виробничим методами за весь термін його корисного використання. Визначити суму амортизації автомобіля за липень 2-го року експлуатації виробничим методом нарахування амортизації, маючи на увазі, що фактичний пробіг за цей період становив 3 738 км; 2) скласти кореспонденцію рахунків з нарахування амортизації автомобіля за липень 2-го року експлуатації.

Завдання 2

Балансова вартість будівлі цеху становить 1 500 000 грн, а вартість конструкції даху цеху – 150 000 грн. ТОВ "Ітер" ухвалило рішення про компонентний облік і нарахування амортизації будівлі та даху. Заміна даху сталася раніше встановленого терміну і накопичена амортизація даху становила 90 000 грн. Вартість спорудження нового даху становила 60 000 грн.

Необхідно відобразити в обліку операції з заміни даху будівлі цеху.

Завдання 3

Підприємство здійснило ремонт:

1) адміністративної будівлі підрядним способом на суму 6 000 грн (у т. ч. ПДВ – 1 000 грн). Згідно з договором підряду, розрахунок за виконання ремонтних робіт здійснювався шляхом перерахування передоплати з поточного рахунку;

2) комп'ютера з відділу збуту власними силами на суму 1 100 грн, у т. ч. заробітна плата робітникові, який виконував ремонт, – 700 грн, відрахування на соціальні заходи (ЄСВ) – 154 грн, витрачені МШП на суму 126 грн, витрачені інші матеріали на суму 120 грн.

Необхідно відобразити в обліку операції з ремонту об'єктів основних засобів.

Завдання 4

Підприємство отримало в оренду приміщення під офіс. Вартість об'єкта згідно з договором оренди – 1 000 000 грн. Орендна плата сплачується орендарем авансом щомісячно не пізніше 5-го числа поточного місяця в розмірі 15 000 грн (у т. ч. ПДВ – 2 500 грн). За домовленістю сторін орендодавець самостійно несе витрати на оплату комунальних послуг щодо об'єкта оренди. Орендар компенсує орендодавцю суму понесених витрат окремим платежем. За підсумками поточного місяця ці витрати становлять 4 200 грн (у т. ч. ПДВ – 700 грн). Для орендодавця надання нерухомості в оренду є основним видом діяльності. Об'єкт класифікується як інвестиційна нерухомість. Амортизація на нього в обліку не нараховується.

Необхідно за вихідними даними відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку в орендаря та орендодавця.

Завдання 5

Підприємство-лізингодавець передає у фінансовий лізинг власний автомобіль, що значиться в нього на балансі. Справедлива вартість автомобіля згідно з договором фінансової оренди 960 000 грн (у т. ч. ПДВ – 160 000 грн). Первісна вартість автомобіля – 800 000 грн, залишкова вартість – 720 000 грн, сума нарахованого зносу – 80 000 грн. Договором фінансового лізингу, укладеним строком на 3 роки, передбачено можливість повернення лізингоотримувачем орендованого майна. На момент повернення автомобіля лізингодавцю сума лізингових платежів, не сплачених за такий об'єкт лізингу, становила 210 978,98 грн (у т. ч. ПДВ – 35 163,16 грн). Орендні платежі сплачуються щомісячно не пізніше останнього дня кожного місяця.

Необхідно за вихідними даними розрахувати суму мінімального орендного платежу, зробити розподіл щомісячного лізингового платежу відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку в лізингодавця.

Завдання 6

Підприємство ТОВ "Ітер" дооцінює обладнання (раніше об'єкт уцінювався). Є такі відомості:

первісна уцінена вартість – 5 000 грн;

знос – 4 500 грн;

залишкова вартість – 500 грн.

Справедлива вартість на дату переоцінки становить 1 500 грн. Сума уцінки цього об'єкта, яка в попередніх періодах була включена до складу витрат, дорівнює 300 грн.

Необхідно за вихідними даними розрахувати суму дооцінки обладнання та відобразити операції в обліку.

Завдання 7

Підприємство ТОВ "Ітер" ухвалило рішення про уцінку обладнання, яке раніше було первісно дооцінено. Сума первісної дооцінки залишкової вартості дорівнює 13 500 грн. Первісна дооцінена вартість обладнання – 51 000 грн, знос – 30 000 грн, залишкова вартість – 21 000 грн. Справедлива вартість об'єкта, визначена оцінювачами, становить 15 000 грн.

Необхідно за вихідними даними розрахувати суму уцінки обладнання та відобразити операції в обліку.

Завдання 8

У поточному місяці введена в експлуатацію тимчасова (нетитульна) споруда, яка використовується на будівельному майданчику будкомплексу для зберігання будівельних матеріалів. Первісна вартість цього об'єкта становить 5 000 грн. Термін корисного використання 2 роки (на термін будівництва). Ліквідаційна вартість – 500 грн. Згідно з наказом про облікову політику підприємства до основних засобів відносяться об'єкти, вартість яких перевищує 6 000 грн.

Необхідно за вихідними даними: 1) визначити вартість об'єкта, яка амортизується; 2) нарахувати місячну суму амортизації прямолінійним методом; 3) скласти бухгалтерські проводки за господарськими операціями.

Тема 5. Облік нематеріальних активів

Компетентності, які формуються під час виконання практичних завдань:

опанування порядку зарахування нематеріальних активів на баланс підприємства та особливості їхнього оцінювання залежно від способу отримання;

засвоєння способів ідентифікації нематеріальних активів і порядку їхньої реалізації;

розрахування амортизації об'єктів нематеріальних активів;

засвоєння порядку складання бухгалтерських проводок, пов'язаних з відображенням руху нематеріальних активів та їхньої амортизації; уміння відобразити всі ці операції у відповідних документах.

Методичні рекомендації до практичних завдань

Для виконання практичних завдань необхідно використовувати типову кореспонденцію рахунків з обліку нематеріальних активів, яка наведена в табл. 5.1.

Таблиця 5.1

Типова кореспонденція рахунків з обліку нематеріальних активів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Відображено вартість придбання об'єкта нематеріальних активів	154	631
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	631
3	Оплачено заборгованість постачальнику	631	311
4	Зараховано об'єкт нематеріальних активів на баланс за первісною вартістю	12	154
5	Зараховано об'єкт нематеріальних активів, отриманий як внесок до зареєстрованого капіталу, на баланс	12	46
6	Витрачено матеріали та МШП на створення об'єкта нематеріальних активів	154	20, 22
7	Нараховано зарплату та соціальні внески на неї за створення об'єкта нематеріальних активів	154	661, 651
8	Нараховано знос обладнання, яке використовується для розробки об'єкта нематеріальних активів	154	131
9	Зараховано створений власними силами об'єкт нематеріальних активів на баланс за первісною вартістю	12	154
10	Отримано безкоштовно об'єкт нематеріальних активів	12	424
11	Списано вартість безоплатно отриманого об'єкта нематеріальних активів в дохід підприємства в сумі, пропорційній нарахованій амортизації об'єкта нематеріальних активів	424	745
12	Списання ліквідованих об'єктів нематеріальних активів за залишковою вартістю	976	12
13	Списання суми зносу, нарахованої за об'єктами, які ліквідуються	133	12
14	Відображення витрат, пов'язаних з ліквідацією	976	66, 65, 685

1	2	3	4
15	Відображення переведення об'єкта нематеріальних активів, що реалізується, в групу необоротних активів, утримуваних для продажу	286	12
16	Списання суми нарахованого зносу	133	12
17	Списання реалізованих об'єктів за залишковою вартістю	943	286
18	Відображення доходу від реалізації в сумі продажною вартості, яка підлягає оплаті покупцями	680 (377)	712
19	Відображення податкового зобов'язання з ПДВ	712	641
20	Зараховано на поточний рахунок грошові кошти, отримані від покупців за реалізовані об'єкти нематеріальних активів	311	680 (377)
21	Суму дооцінки залишкової вартості об'єкта нематеріальних активів віднесено на збільшення капіталу в дооцінках	12	412
22	Збільшено первісну вартість об'єкта нематеріальних активів на суму дооцінки зносу	12	133
23	Зменшено капітал у дооцінках за рахунок подальшої уцінки об'єкта нематеріальних активів	412	12
24	Включено до складу витрат поточного періоду суму перевищення уцінки залишкової вартості об'єкта над сумою попередньої дооцінки	975	12
25	Зменшено первісну вартість об'єкта нематеріальних активів на суму уцінки зносу	12	133
26	Суму дооцінки залишкової вартості раніше уціненого об'єкта нематеріальних активів відображено у складі інших доходів	12	746
27	Збільшено первісну вартість об'єкта нематеріальних активів на суму дооцінки зносу	12	133

Завдання 1

У поточному місяці на підприємстві були завершені роботи з монтажу комп'ютерної мережі для оброблення первинних документів з бухгалтерського обліку та звітності. У зв'язку з цим була придбана і введена в експлуатацію комп'ютерна програма з бухгалтерського обліку та звітності М.Е.Дос. Постачальник програми ТОВ "Твій Час". Вартість програми з установкою і навчанням персоналу – 9 000 грн, у т. ч. ПДВ – 1 500 грн.

Оплата постачальнику проведена з поточного рахунку підприємства. Програма М.Е.Дос введена в господарський оборот.

Термін корисного використання – 5 років. Ліквідаційна вартість – 0 грн.

Необхідно за вихідними даними визначити первісну вартість та вартість об'єкта нематеріальних активів, яка амортизується. Нарахувати місячну

суму амортизації прямолінійним методом і скласти бухгалтерські проводки з придбання в поточному місяці та нарахування амортизації об'єкта нематеріальних активів у наступному місяці.

Завдання 2

1. У зв'язку з впровадженням комп'ютерної мережі та нової програми з бухгалтерського обліку та фінансової звітності М.Е.Дос використання старої програми для обліку розрахунків з оплати праці стало недоцільним. Адміністрацією підприємства було вирішено списати її з балансу про що і було складено акт на списання № 12 від 20-го числа поточного місяця. На момент списання зазначеної програми її первісна вартість становила 5 500 грн і накопичена амортизація (знос) – 5 050 грн.

На підставі акта на списання бухгалтером визначена залишкова вартість об'єкта та складена кореспонденція рахунків зі списання його з балансу підприємства.

2. Керівництвом підприємства ухвалено рішення про реалізацію об'єкта нематеріальних активів "ноу-хау", передової технології гальванічного оброблення контактів, спорідненому підприємству за його клопотанням. Договірна вартість реалізації об'єкта становила 72 000 грн, у т. ч. ПДВ – 12 000 грн. На момент реалізації первісна вартість об'єкта становила 60 000 грн, а знос – 10 000 грн.

У бухгалтерію надані документи, що підтверджують факт укладеної угоди: акт приймання-передачі технічної документації, довіреність покупця, копія платіжного доручення покупця про перерахування грошових коштів на поточний рахунок продавця. На підставі наданих документів бухгалтером відображено в обліку списання об'єкта нематеріальних активів, а також згідно з випискою з банку – зарахування грошових коштів на поточний рахунок підприємства.

Необхідно за вихідними даними визначити залишкову вартість ліквідованого та реалізованого об'єктів нематеріальних активів. Скласти бухгалтерські проводки з вибуття об'єктів нематеріальних активів.

Змістовий модуль 2

Облік запасів, фінансових інвестицій і витрат виробництва та майбутніх періодів

Тема 6. Облік запасів

Компетентності, які формуються під час виконання практичних завдань:

- визначення первісної вартості запасів, відображення їхньої наявності й руху на рахунках обліку та в первинних документах і звітах;
- уміння розраховувати оцінку запасів за різними методами вибуття;
- уміння розподіляти транспортно-заготівельні витрати (ТЗВ).

Методичні рекомендації до практичних завдань

Для виконання практичних завдань необхідно використовувати типову кореспонденцію рахунків з обліку запасів, яка наведена в табл. 6.1.

Таблиця 6.1

Типова кореспонденція рахунків з обліку запасів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Оприбутковано запаси, вироблені на підприємстві	20, 22, 25	23
2	Випущено з виробництва готову продукцію	26	23
3	Оприбутковано запаси, придбані підзвітною особою	20, 22, 28	372
4	Відображено податковий кредит з ПДВ на придбані підзвітною особою запаси	641	372
5	Оприбутковано запаси, отримані як внесок до зареєстрованого капіталу	20, 22, 28	46
6	Оприбутковано запаси, придбані у постачальника	20, 22, 28	63
7	Відображено податковий кредит з ПДВ на придбані у постачальника запаси	641	63
8	Оприбутковано запаси, які надійшли на підприємство безкоштовно	20, 22, 28	745
9	Отримано запаси в порядку відшкодування претензії	20, 22, 28	374
10	Оприбутковано невраховані запаси, виявлені в ході інвентаризації	20, 22, 25, 26, 28	719

Закінчення табл. 6.1

1	2	3	4
11	Використано запаси для капітального будівництва	151	20, 22
12	Використано запаси для потреб виробництва	23	20, 22, 25
13	Списано запаси, використані на виправлення браку	24	20, 22, 25
14	Списано запаси для різних потреб	91 – 94	20, 22, 25
15	Списано собівартість реалізованої готової продукції	901	26
16	Списано собівартість реалізованих товарів	902	28
17	Списано собівартість реалізованих виробничих запасів	943	20, 22

Завдання 1

У ТОВ "Ітер" сума залишку палива на початок місяця становила 16 380 грн, у т. ч. ТЗВ – 780 грн. За місяць надійшло паливо на суму 10 800 грн. Сума ТЗВ, понесених за місяць, становила 480 грн. Протягом місяця на збутові потреби використано палива на суму 20 400 грн і на адміністративні потреби – 1 200 грн.

Необхідно за вихідними даними розподілити суму ТЗВ і скласти проводки з придбання та використання палива з відображенням сум ТЗВ на окремому субрахунку відповідного рахунку.

Завдання 2

На 01.05.xx на балансі аудиторської фірми "Улма" значилися такі активи: МШП на суму 160 грн, з них ручки кулькові в кількості 10 од. за ціною 3,5 грн на суму 35 грн, папір для письма в кількості 5 од. за ціною 25 грн – 125 грн.

Інформація про придбання запасів протягом місяця, наведена в табл. 6.2.

Таблиця 6.2

Інформація про придбання запасів

Дата	Найменування	Кількість	Ціна, без ПДВ	Сума
04.05	Ручки кулькові	5	5	25
04.05	Папір для письма	2	25	50
12.05	Папір для письма	2	28	56
18.05	Ручки кулькові	10	6	60
22.05	Папір для письма	1	28	28
22.05	Ручки кулькові	2	6	12

Інформація про вибуття запасів протягом місяця, наведена в табл. 6.3.

Таблиця 6.3

Інформація про вибуття запасів

Найменування запасів	Інформація про використання запасів
Ручки кулькові	5 шт. із залишку на 01.05, 3 шт. від 04.05, 3 шт. від 18.05
Папір для письма	3 п. із залишку на 01.05, 1 п. від 04.05, 1 п. від 12.05

Відповідно до наказу про облікову політику підприємство застосовує метод ідентифікованої собівартості для оцінки вибуття запасів.

Необхідно: підрахувати собівартість витрачених виробничих запасів та собівартість кінцевих залишків; відобразити в обліку придбання та вибуття запасів.

Завдання 3

На 01.07.20xx р. на балансі ТОВ "Маргарита", основним видом діяльності якого є виробництво меблів, значилися такі оборотні активи: сировина і матеріали, на загальну суму 2 082 грн із ПДВ, у т. ч. ДСП у кількості 20 м² за ціною 38 грн і ДВП у кількості 65 м² за ціною 15 грн.

Придбані у цьому місяці матеріали з оплатою з поточного рахунку, наведені у табл. 6.4.

Таблиця 6.4

Інформація про придбання запасів

Найменування запасів	Кількість, м ²	Ціна за 1 м ²
ДСП, 02.07.xx	220	40
ДСП, 08.07.xx	105	45,5
ДСП, 16.07.xx	80	43
ДВП, 02.07.xx	180	17,5
ДВП, 09.07.xx	105	18,6
ДВП, 19.07.xx	70	16,9

Оплата за виробничі запаси була зроблена з поточного рахунку в банку. Для виготовлення меблів було витрачено: ДСП – 300 м², ДВП – 320 м².

Необхідно: підрахувати собівартість витрачених виробничих запасів і собівартість кінцевих залишків; відобразити в обліку придбання та вибуття запасів, якщо відповідно до наказу про облікову політику, ТОВ "Маргарита" застосовує для оцінки вибуття запасів:

- 1) метод середньозваженої собівартості;
- 2) метод ФІФО.

Завдання 4

Підприємство роздрібної торгівлі має інформацію, наведену у табл. 6.5, про наявність і рух товарів.

Таблиця 6.5

Інформація про наявність і рух товарів

Показники	Вартість товарів за продажними цінами	Вартість товарів за собівартістю	Сума торгової націнки
Залишок товарів на початок місяця	20 246	18 429	1 817
Надійшло товарів протягом місяця	340 290	270 935	69 355
Реалізовано товарів в звітному місяці	305 070	–	–
Залишок товарів на кінець місяця	–	–	–

Необхідно за вихідними даними визначити середній відсоток торгової націнки, суму торгової націнки, що відноситься до реалізованих товарів і собівартість реалізованих товарів, а також залишок товарів на складах на кінець місяця.

Завдання 5

Виробниче підприємство має інформацію, наведену у табл. 6.6, про наявність і рух готової продукції.

Таблиця 6.6

Інформація про наявність і рух готової продукції

Показники	За обліковими цінами	За фактичними витратами
Залишок готової продукції на початок місяця	35 240	30 070
Випущено з виробництва	420 730	380 918
Реалізовано в звітному місяці	400 000	–
Залишок готової продукції на кінець місяця	–	–

Необхідно за вихідними даними визначити: фактичні витрати з реалізованої готової продукції у звітному місяці; залишок готової продукції на кінець місяця – за обліковими цінами та за фактичними витратами; відхилення за всіма показниками.

Тема 7. Облік поточних фінансових інвестицій

Компетентності, які формуються під час виконання практичних завдань:

уміння проводити оцінювання поточних фінансових інвестицій залежно від шляхів придбання;

відображення наявності та руху поточних фінансових інвестицій на рахунках бухгалтерського обліку.

Методичні рекомендації до практичних завдань

Для виконання практичних завдань необхідно використовувати типову кореспонденцію рахунків з обліку поточних фінансових інвестицій, яка наведена в табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Типова кореспонденція рахунків з обліку поточних фінансових інвестицій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Придбано поточні фінансові інвестиції за рахунок коштів з поточного рахунку	35	31
2	Нараховано та сплачено витрати на оплату послуг фінансового посередника	35 685	685 31
3	Переведено поточні фінансові інвестиції в склад довгострокових фінансових інвестицій	14	35
4	Переведено довгострокові фінансові інвестиції в склад поточних фінансових інвестицій	35	14
5	Відображено отримання поточних фінансових інвестицій в обмін на акції власної емісії	35	40, 42, 46
6	Придбано короткострокові фінансові інвестиції за рахунок отриманого кредиту банку	35	60

1	2	3	4
7	Відображено збільшення балансової вартості короткострокових фінансових інвестицій, які оцінені на дату балансу за справедливою вартістю	35	746
8	Списано збільшення балансової вартості короткострокових фінансових інвестицій на фінансові результати	746	793
9	Відображено зменшення балансової вартості короткострокових фінансових інвестицій, які оцінені на дату балансу за справедливою вартістю	975	35
10	Списано зменшення балансової вартості короткострокових фінансових інвестицій на фінансові результати	793	975
11	Відображено втрати від зменшення корисності поточних фінансових інвестицій	972	35
12	Списано втрати від зменшення корисності фінансових інвестицій на фінансові результати	793	972
13	Відображено дисконт за придбаними короткостроковими фінансовими інвестиціями	35	733
14	Списано дисконт на фінансові результати	733	792
15	Відображено премію за придбаними короткостроковими фінансовими інвестиціями	952	30, 31
16	Списано премію на фінансові результати	792	952
17	Нараховано відсотки за короткостроковими облігаціями	373	732
16	Суму нарахованих відсотків списано на фінансові результати	732	792
18	Нараховано дохід від реалізації фінансових інвестицій	377	741
19	Відображено балансову вартість реалізованих фінансових інвестицій	971	35
20	Списано на фінансові результати собівартість реалізованих фінансових інвестицій	793	971
21	Списано на фінансові результати дохід від реалізації фінансових інвестицій	741	793
22	Погашено короткострокові фінансові інвестиції грошовими коштами на поточний рахунок	31	35

Завдання 1

Підприємство ТОВ "Ітер" протягом поточного місяця здійснило такі операції:

1) передало поточні облігації власної емісії в кількості 1 000 шт., номіналом 2,50 грн за облігацію, ринкова вартість – 2,70 грн в обмін на 1 000 акцій ПАТ "Бета" з метою їхньої подальшої реалізації;

2) передало товари, балансова вартість яких становить 8 000 грн, справедлива вартість – 12 000 грн в обмін на 100 облігацій ТОВ "Вольф" номіналом 100 грн під 10 % річних з метою їхньої подальшої реалізації;

3) придбало за грошові кошти цінні папери підприємства ПАТ "Дельта" з метою їхньої подальшої реалізації:

акції – 500 шт., номінал – 2 грн, ринкова вартість – 2,5 грн за одиницю;
облігації – 100 шт., номінал – 100 грн, ринкова вартість – 98 грн за одиницю.

Послуги брокера на фондовій біржі під час придбання цінних паперів ПАТ "Дельта" становили 1 000 грн.

Необхідно відобразити в обліку ТОВ "Ітер" придбання поточних фінансових інвестицій і розподілити послуги брокера під час придбання цінних паперів ПАТ "Дельта".

Завдання 2

Станом на початок поточного року в обліку ТОВ "Ітер" знаходились акції ПАТ "Бета" та акції ПАТ "Дельта" за балансовою вартістю, яку необхідно визначити згідно з умовами завдання 1.

Протягом першого кварталу поточного року ринкова вартість акцій ПАТ "Бета" зросла на 0,20 грн, а ринкова вартість акцій підприємства ПАТ "Дельта" зменшилась на 0,50 коп.

Необхідно провести оцінювання поточних фінансових інвестицій на дату балансу та відобразити зміну їхньої балансової вартості в обліку ТОВ "Ітер".

Завдання 3

ТОВ "Ітер" придбало 40 акцій ПАТ "Бета". Відповідно до даних договору, акції можуть бути вільно реалізовані ТОВ "Ітер" у будь-який момент або ж ПАТ "Бета" викупить 10 акцій у ТОВ "Ітер" через 2 місяці після продажу (ціна акцій не зміниться), а 30 акцій – протягом року.

Вихідні дані для виконання завдання наведені в табл. 7.2.

Таблиця 7.2

Вихідні дані для виконання завдання

Акції, шт.	Придбання акцій		
	Купівля за грошові кошти		Обмін на реалізовану готову продукцію (справедлива вартість), тис. грн
	Ціна (вартість) акцій, тис. грн	Витрати пов'язані з придбанням акцій, тис. грн	
10	10	5	12
30	20	8	14

Необхідно зробити проведення в бухгалтерському обліку ТОВ "Ітер", застосовуючи рахунок 35 "Поточні фінансові інвестиції" та його субрахунки – 351 "Еквіваленти грошових коштів" (стосовно 10 акцій) і 352 "Інші поточні фінансові інвестиції" (стосовно 30 акцій).

Тема 8. Облік довгострокових фінансових інвестицій

Компетентності, які формуються під час виконання практичних завдань:

відображення наявності та руху довгострокових фінансових інвестицій на рахунках бухгалтерського обліку;

уміння оцінювати фінансові інвестиції за методом участі в капіталі та за амортизованою собівартістю.

Методичні рекомендації до практичних завдань

Для виконання практичних завдань необхідно використовувати типову кореспонденцію рахунків з обліку довгострокових фінансових інвестицій, яка наведена в табл. 8.1.

Таблиця 8.1

Типова кореспонденція рахунків з обліку довгострокових фінансових інвестицій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Придбано довгострокові фінансові інвестиції за рахунок коштів з поточного рахунку	14	31
2	Нараховано та сплачено витрати на оплату послуг фінансового посередника	14 685	685 31
3	Переведено поточні фінансові інвестиції в склад довгострокових фінансових інвестицій	14	35
4	Переведено довгострокові фінансові інвестиції в склад поточних фінансових інвестицій	35	14
5	Відображено отримання довгострокових фінансових інвестицій в обмін на акції власної емісії	14	40, 42, 46
6	Придбано довгострокові фінансові інвестиції за рахунок отриманого кредиту банку	14	60

Закінчення табл. 8.1

1	2	3	4
7	Відображено збільшення балансової вартості довгострокових фінансових інвестицій, які оцінено на дату балансу за справедливою вартістю	14	746
8	Списано збільшення балансової вартості довгострокових фінансових інвестицій на фінансові результати	746	793
9	Відображено зменшення балансової вартості довгострокових фінансових інвестицій, які оцінено на дату балансу за справедливою вартістю	975	14
10	Списано зменшення балансової вартості довгострокових фінансових інвестицій на фінансові результати	793	975
13	Відображено дисконт за придбаними короткостроковими фінансовими інвестиціями	14	733
14	Списано дисконт на фінансові результати	733	792
15	Відображено амортизацію премії за придбаними довгостроковими фінансовими інвестиціями	952	14
16	Списано премію на фінансові результати	792	952
17	Нараховано відсотки за довгостроковими облігаціями	373	732
18	Суму нарахованих відсотків списано на фінансові результати	732	792
19	Відображено частку інвестора в чистому прибутку за довгостроковими інвестиціями, які обліковуються за методом участі в капіталі	141	721
20	Відображено частку інвестора в дивідендах	373	141
21	Відображено частку інвестора в збитку за довгостроковими інвестиціями, які обліковуються за методом участі в капіталі	961	141
22	Нараховано дохід від реалізації фінансових інвестицій	377	741
23	Відображено балансову вартість реалізованих фінансових інвестицій	971	14
24	Списано на фінансові результати собівартість реалізованих фінансових інвестицій	793	971
25	Списано на фінансові результати дохід від реалізації фінансових інвестицій	741	793
26	Погашено довгострокові фінансові інвестиції грошовими коштами на поточний рахунок	31	14

Завдання 1

ТОВ "Ітер" придбало 100 шт. облігацій за ціною 98 грн за облігацію строком на 5 років під 8 % річних. Номінальна вартість облігації становить 100 грн. Відсотки сплачуються 30 червня та 31 грудня щороку.

Необхідно: 1) визначити суму дисконту (премії) за облігаціями; 2) нарахувати амортизацію дисконту (премії), використовуючи прямолінійний метод та метод ефективної ставки відсотка; 2) відобразити в обліку операції з фінансовими інвестиціями.

Завдання 2

ТОВ "Ітер" придбало 100 шт. облігацій за ціною 104 грн за облігацію строком на 5 років під 8 % річних. Номінальна вартість облігації становить 100 грн. Відсотки сплачуються 30 червня та 31 грудня щороку.

Необхідно: 1) визначити суму дисконту (премії) за облігаціями; 2) нарахувати амортизацію дисконту (премії), використовуючи прямолінійний метод і метод ефективної ставки відсотка; 2) відобразити в обліку операції з фінансовими інвестиціями.

Завдання 3

ТОВ "Ітер" 2 січня поточного року придбало частку в розмірі 30 % у власному капіталі ПАТ "Бета" за 450 000 грн. ПАТ "Бета" – це асоційоване підприємство щодо ТОВ "Ітер", оскільки частка участі інвестора вища 25 %, але менша 50 %. Для обліку таких інвестицій використовується метод обліку участі в капіталі. За результатами діяльності ПАТ "Бета" у поточному році отримана інформація, яка наведена у табл. 8.2.

Таблиця 8.2

Інформація про власний капітал ПАТ "Бета", тис. грн

Власний капітал	На 01.01 поточного року	На 31.12 поточного року
Статутний капітал	1 500,0	1 500,0
Інший додатковий капітал	100,0	150,0
Резервний капітал	25,0	25,0
Нерозподілений прибуток	300,0	400,0
Усього за розділом I	1 925,0	2 075,0

Крім того, є така додаткова інформація щодо змін, які відбулись за статтями власного капіталу ПАТ "Бета":

інший додатковий капітал зріс за рахунок безоплатно отриманих необоротних активів у сумі 50 000 грн;

чистий прибуток за поточний рік становив 100 000 грн;

за результатами діяльності у поточному році зборами акціонерів були оголошені дивіденди до виплати у сумі 20 000 грн;

у складі нерозподіленого прибутку на 31.12 поточного року є прибуток від реалізації товарів ПАТ "Бета" підприємству ТОВ "Ітер" в сумі 5 000 грн;

товари, придбані підприємством ТОВ "Ітер" у його асоційованого підприємства ПАТ "Бета" не були реалізовані у поточному році.

Необхідно відобразити операції з фінансовими інвестиціями в обліку ТОВ "Ітер" і визначити балансову вартість інвестицій на кінець поточного року.

Завдання 4

ТОВ "Ітер" 2 січня поточного року придбало частку в розмірі 35 % у власному капіталі ПАТ "Альфа", яка становить 1 800 000 грн. Для обліку таких інвестицій використовується метод обліку участі в капіталі. За результатами діяльності поточного року ПАТ "Альфа" отримало збиток у розмірі 100 000 грн.

Необхідно відобразити операції з фінансовими інвестиціями в обліку ТОВ "Ітер" і визначити балансову вартість інвестицій на кінець поточного року.

Тема 9. Облік витрат виробництва

Компетентності, які формуються під час виконання практичних завдань:

- групування витрат за різними класифікаційними ознаками;
- визначення виробничої собівартості продукції;
- визначення собівартості браку;
- уміння розподіляти загальновиробничі витрати;
- оцінювання залишків незавершеного виробництва;
- уміння відображати інформацію щодо витрати виробництва в аналітичному, синтетичному та зведеному обліку;
- відображення інформації про витрати у фінансовій звітності.

Методичні рекомендації до практичних завдань

Для виконання практичних завдань необхідно використовувати типову кореспонденцію рахунків з обліку витрат виробництва, яка наведена в табл. 9.1.

Типова кореспонденція рахунків з обліку витрат виробництва

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Витрачено виробничі запаси на виробництво продукції	23	20
2	Нараховано заробітну плату виробничим робітникам	23	661
3	Здійснено відрахування на соціальні заходи від фонду оплати праці виробничих робітників	23	651
4	Нараховано амортизацію необоротних активів, які використовуються для виробництва продукції	23, 91	13
5	Нараховано зарплату апарату управління цехом, працівникам технічного контролю та іншому загальновиробничому персоналу	91	661
6	Здійснено відрахування на соціальні заходи від фонду оплати праці загальновиробничого персоналу	91	651
7	Списано на виробництво змінні та постійні розподілені загально-виробничі витрати	23	91
8	Списано на собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) нерозподілені постійні загальновиробничі витрати	90	91
9	Виявлено брак у виробництві	24	23
10	Брак оприбутковано за ціною брухту	209	24
11	Утримано відшкодування із заробітної плати працівника, який допустив брак	661	24
12	Відображено витрати на виправлення браку	24	20, 661, 651
13	Списано витрати по браку на виробництво	23	24
14	Списано собівартість реалізованої готової продукції	901	26
15	Списано собівартість реалізованих товарів	902	28
16	Списано собівартість виконаних робіт, наданих послуг	903	23
17	Списано собівартість реалізованої продукції, товарів, робіт, послуг на фінансовий результат	791	90

Завдання 1

Відомо, що на виробництво продукції в березні місяці було витрачено сосну столярну 39,80 м³ за ціною 410,0 грн за м³. У звітному місяці виготовлення вікна в кількості 118 шт., міжкімнатні двері – 80 шт. Норма витрати деревини на виготовлення вікон становить 0,09 м³, дверей – 0,36 м³.

Необхідно розподілити витрати основних матеріалів, використовуючи норми витрат за кожним видом продукції (додаток Е).

Завдання 2

На підставі нарядів на відрядні роботи була визначена основна заробітна плата робітників-відрядників і віднесена в звітному періоді на одне вікно – 10,59 грн, на одні двері – 29,25 грн на загальну суму 3 590 грн. До того ж за цих умов додаткова заробітна плата робітників становила 540 грн. Відрахування на соціальні заходи – 22 % від фонду оплати праці робітників-відрядників.

Відомо, що додаткова зарплата розподіляється пропорційно основній заробітній платі робітників, а відрахування на соціальні заходи – до всієї заробітної плати.

Необхідно визначити відрядний заробіток робітників, що відноситься на виготовлення вікон і дверей, розподілити витрати по заробітній платі робітників та відрахування на соціальні заходи за видами продукції (додаток Ж).

Завдання 3

Відомо, що в звітному періоді в складальному цеху № 1 було здійснено такі постійні накладні витрати:

амортизація загальнопромислових основних фондів – 200 грн;

заробітна плата – адміністрації цехів – 960 грн;

нарахування на заробітну плату – 366,72 грн.

Крім цього, мали місце також такі витрати:

електроенергія на виробничі потреби – 446,8 грн;

водоспоживання на виробничі потреби – 253,4 грн.

Нормальна потужність підприємства становить 240 нормо-годин, а фактична потужність – 198 нормо-годин. Загальнопромислові витрати за нормальної потужності (за планом) становлять 2 100 грн. До того ж відомо, що змінні витрати становлять 24,77 % від загальної суми загальнопромислових витрат за планом, а постійні – 75,23 %.

Необхідно здійснити розподіл загальнопромислових витрат, визначити суму постійних розподілених і змінних загальнопромислових витрат на кожен вид продукції (додаток И).

Завдання 4

На 01.03.20xx р. на ТОВ "Ітер" залишок незавершеного виробництва становив 2 100 грн. Протягом місяця було здійснено такі операції: відпущена зі складу деревина, нарахована заробітна плата робітникам-відрядникам, проведені відрахування на соціальні заходи, здійснені загальнопромислові

витрати. Суму витрат за цими операціями необхідно визначити на підставі завдань 1 – 3. У кінці місяця здані на склад невитрачені матеріали на суму 560 грн. Залишок незавершеного виробництва становив 1 600 грн.

Необхідно визначити фактичну собівартість випущеної готової продукції та відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 5

Відомо, що в березні поточного року нараховано заробітну плату та відрахування на соціальні заходи: адміністрації управління – 2 153 грн; працівникам збуту – 1 850 грн. Амортизація основних засобів загальногосподарського призначення становила 1 350 грн, амортизація основних засобів відділу збуту – 840 грн.

Використовуючи дані завдань 1 – 4, необхідно визначити виробничу собівартість готової продукції за кожним видом продукції окремо, на одиницю кожного виду продукції та скласти калькуляцію витрат на виробництво конкретних видів продукції (додаток К).

Тема 10. Облік витрат майбутніх періодів

Компетентності, які формуються під час виконання практичних завдань:

- здійснення розподілу витрат майбутніх періодів;
- відображення на рахунках обліку витрат майбутніх періодів.

Методичні рекомендації до практичних завдань

Для виконання практичних завдань необхідно використовувати типову кореспонденцію рахунків з обліку витрат виробництва, яка наведена в табл. 10.1.

Таблиця 10.1

Типова кореспонденція рахунків з обліку витрат майбутніх періодів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Списання виробничих запасів на витрати, пов'язані з підготовкою і освоєнням виробництва	39	20

1	2	3	4
2	Нарахування зносу необоротних матеріальних активів, пов'язаних з підготовкою та освоєнням виробництва	39	13
3	Передплачено підзвітною особою підприємства газети, журнали, періодичні та довідкові видання	39	372
4	Прийнято від постачальників і підрядників виконані роботи, що відносять до витрат майбутніх періодів	39	631
5	Нараховано заробітну плату працівникам, зайнятим на роботах, що відносять до витрат майбутніх періодів	39	661
6	Здійснено відрахування на соціальні заходи від фонду оплати праці працівників, зайнятих на роботах, що відносять до витрат майбутніх періодів	39	651
7	Списання витрат майбутніх періодів на виробництво	23	39
8	Списання витрат майбутніх періодів на загальновиробничі витрати	91	39
9	Списання витрат майбутніх періодів на адміністративні витрати	92	39
10	Списання витрат майбутніх періодів на витрати на збут	93	39

Завдання 1

Підприємство уклало зі страховою компанією договір добровільного медичного страхування робітнику цеху Іванченко М. М. Сума страхового платежу становить 2 000 грн, строк страхування – 1 рік.

Під час перерахування підприємством страхового платежу у працівника виникає дохід у негрошовій формі.

Дохід працівника у негрошовій формі внаслідок добровільного медичного страхування становить 2 352,94 грн.

Сума податку з доходів становить 352,94 грн.

Необхідно відобразити в обліку розрахунки зі страховою компанією, донарахування доходу працівнику з відображенням його у складі витрат майбутніх періодів і щомісячний розподіл цих витрат з віднесенням до складу витрат поточного місяця.

Завдання 2

Підприємство здійснило річну передплату щомісячної спеціальної економічної та технічної літератури на загальну суму 3 000 грн. Грошові кошти перераховані з поточного рахунку в минулому році.

Необхідно розподілити витрати майбутніх періодів і відобразити в обліку віднесення їх до складу витрат поточного місяця.

Змістовий модуль 3

Короткострокові та довгострокові зобов'язання та їхній облік

Тема 11. Облік короткострокових зобов'язань

Компетентності, які формуються під час виконання практичних завдань:

складання листа-клопотання, карти клієнта на отримання короткострокового кредиту в банку;

засвоєння порядку складання бухгалтерських проводок, пов'язаних із господарськими операціями за розрахунками з постачальниками та підрядниками, за векселями виданими;

ведення відомостей аналітичного обліку та відображення записів синтетичного обліку в Журналі 3.

Методичні рекомендації до практичних завдань

Для виконання практичних завдань необхідно використовувати типову кореспонденцію рахунків з обліку короткострокових зобов'язань, яка наведена у табл. 11.1.

Таблиця 11.1

Кореспонденція рахунків з обліку короткострокових зобов'язань

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Отримання та зарахування кредиту в національній валюті на розрахунковий рахунок	311	601
Отримання та зарахування валютного кредиту на валютний рахунок	311	602
Кредити банку, передано дочірнім підприємствам (кредитування рахунка)	682	601
Переоформлення довгострокової позики в короткострокову і навпаки	601, 602	501, 502
Оплата заборгованості постачальникам (підрядникам) за рахунок кредиту (кредитування рахунка), поворотної фінансової допомоги	631	601
Нарахування відсотків за користування кредитом	951	684
Погашення кредитів з рахунків банку	601, 602	311, 312

1	2	3
Сплата відсотків за користування кредитом	684	311
Перерахунок заборгованості по валютному кредиту з огляду на курс валюти:		
за підвищення курсу валюти	945	602
за зниження курсу валюти	602	714
Отримано поворотну фінансову допомогу	311	685
Повернено поворотну фінансову допомогу	685	311
Оприбутковано придбані матеріали	201	631
Відображено податковий кредит з ПДВ	641	631
Боргове зобов'язання оформлено простим векселем	631	621
Погашено пред'явлений до оплати вексель	621	311
Списано кредиторську заборгованість за отримані оборотні активи після закінчення строку позовної давності	631	717
Списано кредиторську заборгованість за отримані необоротні активи після закінчення строку позовної давності	631	746
Нараховано дивіденди засновникам	443	671
Перераховано дивіденди (прибуток) учасникам – юридичним особам	671	311
Частина суми дивідендів спрямована на збільшення статутного капіталу	671	40

Завдання 1

Для своєчасної оплати постачальнику ТОВ "Меч" за придбану сировину ТОВ "Алладін" 8 вересня 20xx р. звернулося в банк "Приватбанк" про видачу йому короткострокового кредиту в сумі 100 000 грн на термін 90 днів. Усі необхідні документи для отримання кредиту було додано до листа-клопотання.

Через три дні кредитним відділом було ухвалено рішення про виділення кредиту в сумі 100 000 грн зі сплатою відсотків у розмірі 25 % річних. У цей же день сума кредиту перерахована банком на рахунок підприємства "Алладін". Після закінчення 90 днів кредит був погашений повністю.

Головним бухгалтером були складені бухгалтерські проводки і зроблені відповідні розрахунки та записи в Журналах синтетичного й аналітичного обліку.

Додаткові відомості. ТОВ "Алладін" зареєстровано виконавчим комітетом Харківської міської Ради народних депутатів 6 березня 2003 року. Реєстраційний номер – 35484573. Місцезнаходження компанії: м. Харків, вул. Клочківська, 132; телефон – 702-18-90.

Виконавчий директор – Іванов І. П. народився в м. Харкові 10 вересня 1969 року, його паспорт: серія – МК № 648892, виданий Шевченківським РВВС м. Харкова 10 січня 1998 року, проживає за адресою м. Харків, вул. Сумська, 12, кв. 52.

Головний бухгалтер – Тютюнник П. С. народився в м. Харкові 26 серпня 1956 року, його паспорт: серія – КМ № 336056, виданий Шевченківським РВВС м. Харкова 15 березня 1998 року, проживає за адресою м Харків, вул. Сумгаїтська, 104, кв. 106.

Поточний рахунок відкритий тільки в банку "Укрсиббанк", його номер – 2600348954036, МФО – 351021.

На дату звернення за короткостроковим кредитом заборгованостей по позиках також немає.

Карту клієнта перевірів юрист банку Святкин І. П.

Право на підписання Кредитного договору та інших документів з оформлення короткострокового кредиту дано начальниці фінансового відділу ТОВ "Алладін" Брянцевій Г. О.

Керівник банком "Приватбанк" Кунцевич А. М., головний бухгалтер банку – Мороз А. П., касир банку – Скічко М. О.

Необхідно: 1) скласти лист-клопотання на видачу банківського кредиту (додаток Л); 2) заповнити бланк картки клієнта (додаток М); 3) відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції, пов'язані з отриманням і погашенням позик банку, а також відсотків за користування банківським кредитом; 4) заповнити Журнал 2 (додаток Н); 5) перерахувати документи, які необхідні для отримання кредиту.

Завдання 2

Між двома підприємствами "Альфа" і "Бета" укладено договір купівлі-продажу, відповідно до якого підприємство "Альфа" поставляє товар (балансова вартість – 15 00 грн) підприємству "Бета" на суму 24 000 грн, у т. ч. ПДВ – 4 000 грн. Підприємство "Бета" за згодою сторін виписує простий вексель на ім'я підприємства "Альфа" на суму, обумовлену в договорі. Термін погашення векселя – 30 днів з дати виписки векселя. Після закінчення зазначеного терміну вексель погашається шляхом перерахування грошових коштів підприємством Бетта на банківський рахунок підприємства "Альфа".

Необхідно відобразити господарські операції в бухгалтерському обліку підприємства-векселедавця з зазначенням первинних документів.

Завдання 3

На початок звітнього місяця (вересень) заборгованість підприємства "Альфа" перед постачальниками та підрядниками становила:

ТОВ "Ставка" за накладною № 703 від 10.07. __ р. – 10 800 грн;

ПАТ "Автранс" за рахунком від 17.08. __ р. – 44 900 грн;

підприємство "Харківенерго" за рахунком № 98 від 5.08. __ р. – 7 300 грн.

У звітньому місяці підприємство "Альфа" здійснило ряд господарських операцій:

1. 8 вересня виставлено акредитив постачальнику ТОВ "Ставка" на суму 10 800 грн за рахунок власних коштів. Через 10 днів погашена заборгованість постачальнику з виставленого акредитива на всю суму. Після проведених розрахунків акредитив закритий.

2. 15 вересня для виробництва холодильних установок підприємство отримало від ПАТ "Автранс" сировину для виробництва готової продукції на суму 180 000 грн (у т. ч. ПДВ).

3. 18 вересня на умовах передоплати підприємство "Альфа" отримало комплектувальні вироби від ПАТ "Дніпро-холод" на суму 240 000 грн (у т. ч. ПДВ).

4. 22 вересня акцептовано рахунок комунального підприємства "Харківенерго" за отримання електроенергії для потреб виробництва на суму 42 000 грн (у т. ч. ПДВ).

5. 28 вересня перерахована заборгованість постачальникам і підрядникам з поточного рахунку, а саме: ПАТ "Автранс" – 44 900 грн, підприємство "Харківенерго" – 7 300 грн.

Необхідно: 1) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку підприємства "Альфа" з зазначенням первинних документів; 2) заповнити Відомість 3.3 аналітичного обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками, в якій визначити заборгованість перед постачальниками і підрядниками на кінець місяця; 3) відобразити записи в Журналі 3, використовуючи дані Відомості 3.3 (див. додаток Д).

Завдання 4

Покупцем здійснено передоплату за матеріали в розмірі 12 000 грн з ПДВ. За супровідними документами поставка матеріалів передбачена на суму 10 000 грн (крім того, ПДВ – 2 000 грн). Під час приймання

матеріалів встановлено недостачу з вини постачальника на суму 500 грн (крім того, ПДВ – 100 грн).

Варіант А. Постачальник частково задовольнив претензію про недостачу матеріалів, компенсувавши коштами вартість матеріалів на суму 300 грн (у т. ч. ПДВ – 50 грн). Інша частина претензії залишилася незадоволеною (позов арбітражним судом відхилено).

Варіант Б. Постачальник претензію задовольнив повністю, в тому самому звітному періоді здійснив допоставку матеріалів.

Необхідно відобразити господарські операції в бухгалтерському обліку покупця з зазначенням первинних документів.

Завдання 5

Загальні збори акціонерів ПрАТ "Хрома" від 5 лютого 2019 року ухвалили рішення про розподіл на дивіденди бухгалтерського прибутку за 2018 рік у сумі 45 000 грн. Частину дивідендів у розмірі 38 000 грн було виплачено з каси підприємства. Терміни виплати дивідендів: з 5 березня 2019 року по 5 травня 2019 року. Частка дивідендів – 7 000 грн так і не була виплачена з вини ПрАТ. Термін позивної давності минає 6 травня 2022 року. До закінчення строку позивної давності здійсненні такі операції:

- 1) сплачено дивіденди у сумі 3 000 грн;
- 2) не сплачено дивіденди у сумі 4 000 грн.

Необхідно відобразити господарські операції в бухгалтерському обліку розрахунки з учасниками по нарахуванню та сплаті дивідендів.

Завдання 6

ТОВ "Віс", засновниками якого є три юридичні особи, ліквідується. Його власний капітал становить 250 000 грн, а саме: перший засновник – 150 000 грн; другий засновник – 40 000 грн; третій засновник – 60 000 грн.

У результаті розподілу майна за ліквідаційним балансом належить доля виплати у розмірі:

першому засновнику видано обладнання на суму 72 000 грн з ПДВ;
другому засновнику видано грошові кошти з каси на суму 19 200 грн;
третьому засновнику видано товари на суму 28 800 грн з ПДВ.

Необхідно відобразити господарські операції в бухгалтерському обліку розрахунки з учасниками щодо ліквідації товариства.

Тема 12. Облік довгострокових зобов'язань

Компетентності, які формуються під час виконання практичних завдань:

закріплення теоретичних знань на практиці і отримання навичок зі складання бухгалтерських проводок операцій за довгостроковими позиками;

отримання навичок розрахунку сум амортизації дисконту або премії за операціями з облігаціями;

засвоєння порядку визначення суми мінімальних орендних платежів, винагороди за тимчасове користування об'єктом оренди;

закріплення на практиці знання щодо відображення в обліку господарських операцій за довгостроковими зобов'язаннями.

Методичні рекомендації до практичних завдань

Нарахування амортизації дисконту за облігаціями базується на розрахунку ефективної ставки відсотків, яка розраховується за формулою:

$$\text{Ефективна ставка відсоткова} = \frac{\text{Номінальна вартість облігацій} \times \text{Ставка відсотка} + \frac{\text{Дисконт}}{\text{Кількість періодів обігу облігацій}}}{\left[\begin{array}{l} \text{Фактична вартість} \\ \text{розміщення облігацій} \end{array} + \frac{\text{Номінальна вартість облігацій}}{2} \right]} \quad (12.1)$$

Сума амортизації дисконту за облігаціями розраховується за формулою:

$$\text{Сума амортизації} = \frac{\text{Балансова вартість облігацій на початок звітного періоду}}{\text{Ефективна ставка відсотка}} - \frac{\text{Номінальна вартість облігацій}}{\text{Встановлена ставка відсотка}} \quad (12.2)$$

Нарахування амортизації премії за облігаціями базується на розрахунку ефективної ставки відсотків, яка розраховується за формулою:

$$\text{Ефективна ставка відсоткова} = \frac{\text{Номінальна вартість облігацій} \times \text{Ставка відсотка} - \frac{\text{Премія}}{\text{Кількість періодів обігу облігацій}}}{\left[\begin{array}{l} \text{Фактична вартість} \\ \text{розміщення облігацій} \end{array} + \frac{\text{Номінальна вартість облігацій}}{2} \right]} \quad (12.3)$$

Сума амортизації премії за облігаціями розраховується за формулою:

$$\text{Сума амортизації} = \frac{\text{Балансова вартість облігацій на початок звітного періоду} \times \text{Ефективна ставка відсотка} - \text{Номінальна вартість облігацій} \times \text{Встановлена ставка відсотка}}{2} \quad (12.4)$$

Для виконання практичних завдань необхідно використовувати типову кореспонденцію рахунків з обліку довгострокових зобов'язань, яка наведена у табл. 12.1.

Таблиця 12.1

Кореспонденція рахунків з обліку довгострокових зобов'язань

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Облік зобов'язань за довгостроковим кредитом		
Отримано на рахунок в банку довгостроковий кредит: у національній валюті	311	501
в іноземній валюті	312	502
Переведено заборгованість за довгостроковим кредитом до складу відстрочених: у національній валюті	501	503
в іноземній валюті	502	504
Отримано довгострокові позики від підприємства-юрособи: у національній валюті	311	505
в іноземній валюті	312	506
Нараховано відсотки за користування кредитом	951	684
Переведено частину довгострокового кредиту до складу поточних зобов'язань: у національній валюті	501	611
в іноземній валюті	502	612

Закінчення табл. 12.1

1	2	3
Погашено поточна заборгованість за довгостроковим кредитом:		
у національній валюті	611	311
в іноземній валюті	612	312
Погашено відсотки за кредитом	684	311
Облік зобов'язань за довгостроковим векселем виданим		
Отримано і оприбутковано на склад сировину та матеріали:		
а) від вітчизняних постачальників	201	631
б) від іноземних постачальників	201	632
Видано вексель в забезпечення заборгованості за отримані сировину і матеріали:		
а) вітчизняним постачальникам	631	511
б) іноземним постачальникам	632	512
Пред'явлено вексель до оплати погашений з поточних рахунків в банку:		
а) у національній валюті	511	311
б) в іноземній валюті	512	312
Нараховано відсотки за виданим векселем	952	684
Перераховано відсотки з поточного рахунку	684	311
Облік зобов'язань за облігаціями		
Випущена і реалізована облігація:		
за номіналом	311	521
з дисконтом	523	521
з премією	521	522
Нараховано відсотки за облігаціями	952	684
Нараховано амортизацію:		
дисконту	952	523
премії	522	733
Погашено вартість облігації після закінчення терміну	521	311
Облік зобов'язань за фінансовою орендою		
Отримано від орендодавця об'єкт основних засобів за договором фінансової оренди	152	531
Відображається сума податкового кредиту з ПДВ	641	531
Введено в експлуатацію об'єкт основних засобів за договором фінансової оренди	10	152
Нараховано орендну плату за об'єкт основних засобів	531	611
Нараховано фінансові витрати за договором фінансової оренди	952	684
Нараховано на суму ПДВ	641	684
Сплачено за фінансову оренду з рахунку в банку	611	311
Сплачено фінансові витрати за договором фінансової оренди	684	311
Нараховано амортизацію об'єкта фінансової оренди	23, 91 – 94	131

Завдання 1

Товариство з обмеженою відповідальністю "Кроп" на початок звітнього місяця мало заборгованість за довгостроковою позикою 250 000 грн, яку отримано в комерційному банку "Грант" 12 вересня 2017 року терміном на 3 роки з щомісячною сплатою відсотків (ставка – 20 % річних) і погашення тіла кредиту (пропорційно).

У звітному місяці ТОВ "Кроп" провело такі господарські операції за довгостроковими позичками:

1. 2 числа поточного місяця для закупівлі імпортного обладнання за рахунок довгострокового кредиту, який отримано на 2 роки в Приватбанку в цей самий день, перераховано іноземному постачальнику 2 000 дол. США. Курс Нацбанку України на дату оплати становив 27,91 грн за 1 дол. США;

2. 12 числа поточного місяця з рахунку в банку перераховано банку "Грант": поточна сума заборгованості по довгостроковій позиці (частково) та відсотки за користування довгостроковою позикою (суму визначити);

3. 15 числа поточного місяця за домовленістю з банком "Грант" отримана відстрочка платежів на суму, що залишилася по заборгованості за довгостроковим кредитом у національній валюті на 6 місяців;

4. 30 числа поточного місяця з рахунку в банку частково погашений відстрочений кредит на суму 10 000 грн.

Необхідно: 1) скласти кореспонденцію рахунків за господарськими операціями; 2) визначити нараховану суму відсотків за користування позикою в звітному періоді та за період з початку року; 3) визначити суму кінцевого сальдо по довгостроковому кредиту на кінець поточного місяця.

Завдання 2

Банк "Грант" надає довгостроковий кредит у сумі 450 000 дол. США ПАТ "Веселка" терміном 3 роки на оплату рахунку постачальника ПАТ "Запоріжсталь" за сталь. ПАТ "Веселка" платить 18 % річних за користування кредитом щомісячно.

За умовою договору графік погашення кредиту: після закінчення першого року – 100 000 грн, після закінчення другого року – 150 000 грн, після закінчення третього року – 200 000 грн.

Сума кредиту зараховується на поточний рахунок підприємства ПАТ "Веселка" 10 листопада в сумі 450 000 грн. У цей же день платіжним дорученням було перераховано на рахунок ПАТ "Запоріжсталь" 450 000 грн.

ПАТ "Веселка" погасило кредит згідно з графіком погашення кредиту в повній сумі, а також нараховані відсотки за користування кредитом.

Необхідно: 1) відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції, пов'язані з отриманням довгострокового кредиту банку і його погашенням; 2) визначити суми відсотків за користування довгостроковим кредитом щорічно, а також суми відсотків, які необхідно було платити ПАТ "Веселка" помісячно протягом терміну дії договору.

Завдання 3

Товариство з обмеженою відповідальністю "Ладья" 2 числа поточного місяця випустило 900 шт. облігацій терміном на 2 роки. Нарахування та виплата відсотків здійснюються один раз у квартал. Номінальна вартість однієї облігації – 200 грн. Оголошений відсоток – 24 % річних. Підприємство використовує метод рівномірного списання амортизації дисконту (премії).

3 числа поточного місяця випущені облігації були продані:

300 шт. – за номінальною вартістю;

300 шт. – за ціною 220 грн за одну облігацію;

300 шт. – за ціною 182 грн за одну облігацію.

Кошти надійшли на поточний рахунок в банку. Нараховані відсотки за облігаціями були перераховані з поточного рахунку в банку. Коли настає термін погашення, довгострокові зобов'язання за облігаціями переведені до складу поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями, які також були погашені шляхом перерахування грошових коштів з поточного рахунку.

Необхідно визначити: 1) суму відсотків, що підлягають нарахуванню та виплаті по облігаціям, які реалізовано за період; 2) суму дисконту і суму амортизації дисконту за період методом рівномірного списання; 3) суму премії та суму амортизації премії за період методом рівномірного списання; 4) за всіма господарськими операціями скласти бухгалтерські проводки, кореспонденцію рахунків записати в Журналі господарських операцій.

Завдання 4

ПАТ "Аргус" на початок поточного місяця випустить облігації у кількості 100 шт. номінальною вартістю 100 грн за штуку на загальну суму 10 000 грн. Через 2 дні облігації були продані:

50 шт. – на загальну суму 4 250 грн;

50 шт. – на загальну суму 6 000 грн.

Фіксована ставка відсотка за облігаціями встановлено у розмірі 10 % річних. Термін погашення облігацій – через 3 роки. Виплата процентів відбувається один раз на рік.

Підприємство згідно з Наказом про облікову політику використовує метод ефективної ставки процентів для списання амортизації дисконту (премії).

Необхідно визначити: 1) суму відсотків, що підлягають нарахуванню та виплаті по облігаціях, які реалізовано за період; 2) суму дисконту і суму амортизації дисконту за період методом ефективної ставки відсотків; 3) суму премії та суму амортизації премії за період методом ефективної ставки відсотків; 4) за всіма господарськими операціями скласти бухгалтерські проводки, кореспонденцію рахунків записати в Журналі господарських операцій.

Завдання 5

Згідно з договором оренди ТОВ "Сирена" (орендодавець) передає в оренду власне обладнання (верстат з числовим програмним управлінням (ЧПУ)), що був раніше в експлуатації, з правом викупу з відстрочкою платежу ТОВ "Крок" (орендар). Первісна вартість верстата складає 36 680 грн. На момент здачі в оренду його знос становить у розмірі амортизації 12 000 грн. Залишкова вартість верстата – 24 680 грн. Справедлива вартість верстата, за якою вона продається орендарю – 30 000 грн (крім того ПДВ – 6 000 грн). Верстат здається в оренду на 3 роки. Орендні платежі сплачуються на початку кожного півріччя (2 січня і 1 липня). Мінімальні орендні платежі становить 30 000 грн. Орендна ставка відсотка – 24 % річних.

Необхідно: 1) визначити розмір мінімальних орендних платежів за періодами їхнього гасіння та загальну суму; 2) визначити суму винагороди (фінансові витрати) за тимчасове користування об'єктом оренди; 3) скласти бухгалтерські проводки за господарськими операціями.

Завдання 6

Відповідно до договору оренди ТОВ "Сирена" (орендодавець) передає в оренду власне обладнання (верстат з ЧПУ), що був раніше в експлуатації, з правом викупу з відстрочкою платежу ТОВ "Крок" (орендар). Первісна вартість верстата становить 36 680 грн. На момент здачі в оренду його знос в розмірі амортизації становить 12 000 грн. Залишкова вартість верстата – 24 680 грн. Справедлива вартість верстата, за якою вона продається орендарю – 30 000 грн (крім того ПДВ – 6 000 грн). Верстат здається в оренду на 3 роки. Орендні платежі сплачуються в кінці кожного півріччя (31 грудня і 30 червня). Мінімальні орендні платежі становить 30 000 грн. Орендна ставка відсотка – 24 % річних.

Необхідно: 1) визначити розмір мінімальних орендних платежів за періодами їхнього гасіння та загальну суму; 2) визначити суму винагороди (фінансові витрати) за тимчасове користування об'єктом оренди; 3) скласти бухгалтерські проводки за господарськими операціями.

Тема 13. Облік праці та її оплати

Компетентності, які формуються під час виконання практичних завдань:

закріплення теоретичних знань з розрахунку фактичної заробітної плати з використанням різних систем оплат;

набуття навички розрахунку середньої заробітної плати для оплати відпускних, допомоги по тимчасовій непрацездатності;

засвоєння порядку визначення суми відпускних і допомоги з тимчасової непрацездатності;

закріплення на практиці знання щодо відображення в обліку господарських операцій за розрахунками оплати праці.

Методичні рекомендації до практичних завдань

Для виконання практичних завдань необхідно використовувати типову кореспонденцію рахунків з обліку розрахунків з оплати праці, яка наведена у табл. 13.1.

Таблиця 13.1

Кореспонденція рахунків з обліку довгострокових зобов'язань

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
1	2	3
Нараховано заробітну плату: робітникам основного та допоміжного виробництва	23	661
загальновиробничому, адміністративному, збутовому персоналу	91 – 93	661
робітникам, зайнятим у виготовленні необоротних активів	15	661
робітникам, зайнятим виправленням браку	24	661
Нараховано відпускні працівникам: за рахунок резерву відпусток	471	661
без створення резерву відпусток	23, 91 – 94	661

1	2	3
Нараховано допомоги за листками непрацездатності: за перші 5 днів хвороби	949	663
за рахунок фонду соцстраху	378	663
Утримано податок з доходів фізичних осіб	661, 663	641
Утримано військовий збір	661, 663	642
Утримано не використані підзвітні суми	661	372
Утримано суми відшкодування матеріальних збитків	661	375
Утримано суми аліментів, профспілкових внесків	661	685
Виплачено заробітну плату з каси	661	301
Виплачено заробітну плату з рахунку в банку	661	311
Видано готову продукцію працівникам в рахунок заробітної плати	661	701
Реалізовано інші товарно-матеріальні цінності працівникам в рахунок заробітної плати	661	712
Утримано суми за продані товари в кредит	661	377
Не виплачену заробітну плату здано на депоненти	661	662
Виплачено депоновану заробітну плату з каси	662	301

Завдання 1

Товариство з обмеженою відповідальністю "Домінанта" (код ЄДРПОУ – 216000301026, номер реєстрації платника – 10000136, поточний рахунок – 26000035101426 в Шевченківському відділенні Промінвестбанку м. Харків, МФО – 351353) виробляє продукт А. Чисельність підприємства – 16 осіб, зокрема адміністративно-управлінський склад:

- директор: оклад – 22 300 грн;
- начальник виробництва: оклад – 20 000 грн;
- інженер I категорії: оклад – 16 000 грн;
- інженер II категорії: оклад – 13 000 грн;
- майстер виробничої ділянки: оклад – 13 500 грн;
- головний бухгалтер: оклад – 17 000 грн;
- бухгалтер: оклад – 12 000 грн,
- економіст: оклад – 15 000 грн;

У поточному місяці керівництво товариства та його персонал відпрацювали повний місяць, крім головного бухгалтера й економіста.

Головний бухгалтер був у тарифній відпустці, а економіст – на лікарняному. Директору, начальнику виробництва і інженерам I та II категорії нарахована премія в розмірі 15 %.

Крім того, начальник виробництва у зв'язку з виробничою необхідністю відпрацював 1 вихідний день, за який йому було нараховано оплата відповідно до чинного законодавства.

Усі працівники підприємства є членами профспілки і згідно з заявою сплачують профспілкові внески шляхом утримання їх із заробітної плати.

П'ятиденний режим роботи, у звітному місяці 22 робочих дня.

Дані для нарахувань і утримань наведені в табл. 13.2.

Таблиця 13.2

Дані для нарахувань і утримань

№ п/п	Посада	Період відсутності, календарні дні	Страховий стаж, роки	Нарахування за попередній місяць (12 місяців)					Додаткові відомості
				заробітна плата	премія за квартал згідно з колективним договором	лікарняні	матеріальна допомога до відпустки	відпустки	
1	Головний бухгалтер	14	7	187 000	3 400	900	17 000	18 500	Двоє неповнолітніх дітей, яких виховує сама
2	Економіст	7	4	165 000	2 250	–	15 000	16 200	Аліменти за ставкою 25 %

Необхідно:

1. Провести нарахування заробітної плати, премій та інших доплат керівництву ТОВ.

2. Провести необхідні утримання з заробітної плати та визначити суми до видачі на руки.

3. Утримання та нарахування на фонд оплати праці зробити за нормами чинного законодавства.

4. Відобразити всі господарські операції на рахунках обліку.

Завдання 2

Товариство з обмеженою відповідальністю "Домінанта" (код ЄДРПОУ – 216000301026, номер реєстрації платника – 10000136, поточний рахунок – 26000035101426 в Шевченківському відділенні Промінвестбанку м. Харків,

МФО – 351353) виробляє продукт А. Чисельність підприємства – 16 осіб, у т. ч. працюють дві бригади по 4 особи.

Бригади робітників-відрядників працюють у дві зміни по черзі. Початок роботи першої зміни – 7.00, закінчення роботи – 14.30, перерва з 11.00 до 11.30. Початок роботи другої зміни – 14.30, закінчення – 22.00, перерва з 19.00 до 19.30.

За керівництво бригадою бригадиру передбачена премія в розмірі, зазначеному в табл. 13.3. Премія нараховується в відсотках до його відрядної заробітної плати.

Поточний місяць – умовний, перше число місяця – понеділок, тривалість місяця – 31 день.

Всі працівники підприємства є членами профспілки і згідно з заявою сплачують профспілкові внески шляхом утримання їх із заробітної плати.

Дані для нарахувань і утримань наведені в табл. 13.3.

Необхідно:

1. Провести розподіл бригадного відрядного заробітку між членами бригади пропорційно коефіцієнта трудової участі.

2. За працівниками, які допустили в поточному місяці прогули, самостійно вирішити про їхнє покарання відповідно до чинного законодавства.

3. Провести нарахування заробітної плати та інші види оплати членам бригади;

4. Провести необхідні утримання з заробітної плати та визначити суми до видачі на руки.

5. Розрахувати суму нарахувань на фонд оплати праці за нормами чинного законодавства.

6. Відобразити господарські операції на рахунках.

Завдання 3

Слюсар 5 розряду бере щорічну відпустку на 24 календарні дні у травні 2018 року. Розрахунковий період: травень 2017 року – квітень 2018 року. У лютому він відпрацював 2 дні (першого і другого числа), а інші 18 днів (з 5 лютого) він не працював через простій у зв'язку з відсутністю діяльності з оплатою 2/3 тарифної ставки від встановленого йому розряду. Годинна тарифна ставка працівника становить 75 грн, 8-годинний робочий день. Нарахований дохід за попередні дванадцять місяців становив 132 000 грн.

Необхідно визначити суму зарплати за відпрацьований час, суму оплати простою та суму відпускних.

Дані для нарахувань і утримань

Номер бригади	Фах	Розряд	Утримання					Інші дані						
			за виконавчими листам	за кредит (грн)	за брак (грн)	аванс за першу половину місяця	страховий стаж	відрядний заробіток за місяць, грн	премія до окладу, %	годинна тарифна ставка, грн	кількість відпрацьованих годин	доплата бригадиру, %	кількість днів прогулу	кількість неповнолітніх дітей
09 1	Бригадир, слюсар-складальник	5	—	500	—	4 000	20	55 000	20	75	176	10	—	—
	Слюсар	4	33 %	—	—	3 000	15		15	68	176	—	—	2
	Фрезерувальник	4	—	—	—	2 500	10		10	60	168	—	1	—
	Токар	4	—	—	—	2 800	5		5	64	176	—	—	—
2	Бригадир, слюсар-складальник	4	—	400	—	3 500	10	45 000	20	65	176	5	—	3
	Слюсар	3	25 %	—	—	2 000	7		15	62	176	—	—	—
	Фрезерувальник	3	—	—	180	2 300	3		10	55	176	—	—	—
	Токар	3	—	460	210	2 400	2		5	58	176	—	—	—

Завдання 4

Працівник, прийнятий на роботу 18 вересня 2017 року, звільняється 28 квітня 2017 року (220 календарних днів). Його зарплата становить 7 850 грн у місяць. Кількість календарних днів для розрахунку середньої зарплати – 183 календарних днів, з них – 3 святкові дні. Працівникові слід виплатити компенсацію за невикористану відпустку. Щорічна відпустка на підприємстві становить 24 календарних дні.

Необхідно визначити дні для компенсації за невикористану відпустку та суму такої компенсації.

Завдання 5

Бухгалтер-касир прийнята на роботу 4.09.2017 р. Щорічну відпустку вона бере з 21.05.2018 р. на 24 дня. Їй нараховано за розрахунковий період: зарплата – 29 100 грн; лікарняні (за стажу до 3 років) – 250 грн; одноразова премія до 8 березня – 200 грн.

У січні 2018 року бухгалтеру нараховано премію за підсумками роботи за 2017 рік у сумі 1 200 грн. Усього в розрахунковому періоді 212 календарних днів, з яких 4 – святкові дні.

Необхідно визначити суму оплати щорічної відпустки.

Завдання 6

Бухгалтер-касир бере щорічну відпустку з 29 травня 2018 року на 24 календарні дні. Розрахунковий період: травень 2017 – квітень 2018 року.

У цей період вона була: у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами – з 11.09.17 по 14.01.18; у відпустці для догляду за дитиною до 3-х років – з 15.01.18 по 31.03.18.

Зарплата за травень – серпень 2017 року і квітень 2018 року – 45 000 грн, а допомога у зв'язку з вагітністю та пологами (декретні) – 36 000 грн. Кількість календарних днів відпустки для догляду за дитиною до 3-х років – 76 календарних днів.

Необхідно визначити суму відпускних.

Тема 14. Облік розрахунків з бюджетом за податками та обов'язковими платежами

Компетентності, які формуються під час виконання практичних завдань:

формування комплексного розуміння сутності податків і зборів;

визначення бази оподаткування;

визначення порядку розрахунку та перерахування в бюджет основних податків і зборів;

відображення на рахунках бухгалтерського обліку нарахування та перерахування податків і зборів;

Методичні рекомендації до практичних завдань

Для виконання практичних завдань необхідно використати типову кореспонденцію рахунків з обліку розрахунків з бюджетом, яка наведена в табл. 14.1.

Таблиця 14.1

Кореспонденція рахунків з обліку розрахунків з бюджетом за податками та обов'язковими платежами

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Нараховано податковий кредит по ПДВ: на умовах передоплати	641	644
на умовах наступної оплати	641	631, 685
Нараховано податкові зобов'язання по ПДВ: на умовах передоплати	643	641
на умовах наступної оплати	70, 71	641
Нарахований податок на прибуток від звичайної діяльності	981	641
Нараховано єдиний податок	92	641
Сплачено податки до бюджету з рахунку в банку	641	311

Завдання 1

За підсумками діяльності ПАТ "Адрин" на початок серпня поточного року не отримало ні збитків, ні прибутків. ПАТ "Адрин" є платником податку на прибуток і платником ПДВ за звичайною ставкою. Протягом звітного періоду підприємством було здійснено такі операції:

реалізовано готову продукцію на умовах передоплати на 180 000 грн, у т. ч. ПДВ, а собівартість реалізованої продукції становила 120 000 грн;

придбано у постачальника на умовах наступної оплати сировину та матеріали на суму 384 000 грн з ПДВ. Грошові кошти були перераховані з рахунку в банку на наступний день після отримання;

здано споруду у операційну оренду, орендна плата становить 1 200 грн з ПДВ на місяць. Згідно з договором орендна плата сплачується на початку місяця. Грошові кошти отримані на рахунок в банку;

списано безнадійну дебіторську заборгованість за рахунок резерву сумнівних боргів на суму 36 000 грн з ПДВ;

проведена уцінка залишкової вартості основних засобів (обладнання) на суму 1 000 грн;

нарахована амортизація необоротних активів, призначених для використання у адміністративних цілях на суму 1 560 грн.

У кінці звітного періоду бухгалтер розрахував суму зобов'язань з податку на додану вартість та податку на прибуток, які товариство перерахувало з рахунку в банку.

Необхідно на підставі вихідних даних: 1) визначити суму ПДВ, яку підприємство має перерахувати до бюджету у поточному місяці; 2) визначити суму податку на прибуток від звичайної діяльності у поточному місяці; 2) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку; 3) вказати первинні документи за цими операціями.

Завдання 2

ТОВ "Аргус" є платником єдиного податку третьої групи. Товариство сплачує єдиний податок за ставкою 3 % і є платником ПДВ.

У звітному періоді здійснено такі господарські операції:

другого числа поточного періоду реалізовано товари на загальну суму 720 000 грн (у т. ч. ПДВ – 120 000 грн), собівартість товару становить 360 000 грн. У цей самий день надійшла оплата від покупця на поточний рахунок;

п'ятого числа поточного періоду товариство отримало на поточний рахунок передоплату за продукцію, яка буде поставлена покупцеві в наступному звітному періоді на загальну суму 60 000 грн (в тому числі ПДВ – 10 000 грн);

дванадцятого числа поточного періоду товариством продано виробниче обладнання. Вартість продажу обладнання становить 240 000 грн (у т. ч. ПДВ – 40 000 грн), первісна вартість обладнання на дату продажу становила 280 000 грн, знос на дату продажу – 160 000 грн. Гроші від покупця надійшли на поточний рахунок;

двадцять п'ятого числа поточного періоду товариство перерахувала передоплату постачальникам за сировину на загальну суму 384 000 грн (в т. ч. ПДВ – 64 000 грн).

Необхідно: 1) розрахувати суму єдиного податку, що підлягає перерахуванню до бюджету; 2) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку; 3) вказати первинні документи, які є підставою для відображення господарських операцій.

Змістовий модуль 4

Облік доходів, витрат, фінансових результатів і власного капіталу підприємства

Тема 15. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства

Компетентності, які формуються під час виконання практичних завдань:

відображення формування доходів і витрат на рахунках бухгалтерського обліку;

здійснення списання доходів і витрат на фінансовий результат діяльності підприємства;

визначення фінансового результату діяльності підприємства та відображення його на рахунках синтетичного обліку.

Методичні рекомендації до практичних завдань

Для виконання практичних завдань необхідно використовувати типову кореспонденцію рахунків з обліку доходів і витрат, яка наведена в табл. 15.1, а списання доходів та витрат на фінансовий результат і його формування – у табл. 15.2.

Таблиця 15.1

Кореспонденція рахунків з обліку доходів і витрат

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
1	2	3
Відображено доходи від		
реалізації продукції, товарів, робіт, послуг	361	701 – 703
реалізації оборотних активів	377	712

Закінчення табл. 15.1

1	2	3
операційної оренди	377	713
кредиторської заборгованості з закінченим терміном позовної давності	631, 681, 685	717
безоплатно отриманих оборотних активів	20	718
іншого операційного доходу	20, 22	719
участі в капіталі	14	721 – 723
дивідендів до отримання	373	731
інших фінансових доходів	373, 377	732 – 733
реалізації фінансових інвестицій	377	741
відновлення корисності активів	10 – 12	742
неопераційної курсової різниці	46	744
безоплатно отриманих необоротних активів	424	745
інших доходів	631, 681, 685	746
Відображено витрати від		
собівартості реалізованої продукції, товарів, робіт, послуг	901 – 903	23, 26, 28
адміністративних витрат	92	13, 20, 66, 65, 68
витрат на збут	93	13, 20, 66, 65, 68
собівартості реалізованих виробничих запасів	943	20, 22, 286
безнадійної дебіторської заборгованості	944	361
операційної курсової різниці	945	361, 631
втрати від знецінення запасів	946	20, 22, 28
нестачі запасів	947	20, 22, 26, 28
штрафів, пені	948	641, 685
відсотків за користування позиковими коштами	951	684
інших фінансових витрат	952	684
втрат від участі в капіталі	961 – 963	14
собівартості реалізованих інвестицій	971	14, 35, 685
неопераційної курсової різниці	974	46
уцінки необоротних активів	975	10 – 12
інших витрат	976, 977	10, 64, 66, 65, 68

Таблиця 15.2

Кореспонденція рахунків з формування фінансових результатів

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
1	2	3
Відображено списання на фінансовий результат доходів від		
реалізації продукції, товарів, робіт, послуг	701 – 703	791
реалізації оборотних активів	712	791
операційної оренди	713	791

Закінчення табл. 15.2

1	2	3
операційної курсової різниці	714	791
штрафів, пені	715	791
списання кредиторської заборгованості з закінченим терміном позовної давності	717	791
безоплатно отриманих оборотних активів	718	791
інших операційних доходів	719	791
участі в капіталі	721 – 723	792
інших фінансових доходів (дивіденди, проценти)	731 – 733	792
реалізації фінансових інвестицій	741	793
відновлення корисності активів	742	793
неопераційної курсової різниці	744	793
безоплатно отриманих необоротних активів	745	793
інших доходів	746	793
Відображено списання на фінансовий результат витрат від		
собівартості реалізованої продукції, товарів, робіт, послуг	791	901 – 903
адміністративних витрат	791	92
витрат на збут	791	93
собівартості реалізованих виробничих запасів	791	943
безнадійної дебіторської заборгованості	791	944
операційної курсової різниці	791	945
втрат від знецінення запасів	791	946
нестачі запасів	791	947
штрафів, пені	791	948
фінансових витрат	792	951, 952
втрат від участі в капіталі	792	961 – 963
собівартості реалізованих інвестицій	793	971
неопераційної курсової різниці	793	974
уцінки необоротних активів	793	975
інших витрат	793	976, 977
Відображення прибутку (збитку)		
прибуток від звичайної діяльності	79	441
збиток від звичайної діяльності	442	79

Завдання 1

ПАТ "Глорія" у звітному періоді здійснило ряд господарських операцій, які пов'язані з операційною діяльністю:

зазано витрат, пов'язані з реалізацією власної продукції. За умовами договору підприємство виробник зобов'язане доставити продукцію покупцеві. Підприємство скористалося послугами автотранспортного підприємства. Витрати, пов'язані з доставкою продукції покупцеві становили 900 грн (у т. ч. ПДВ – 150 грн), які були сплачені з рахунку в банку. Вартість проданої продукції становить 120 000 грн (у т. ч. ПДВ – 20 000 грн), собівартість

реалізованої продукції – 57 000 грн. Грошові кошти отримано від покупців на рахунок в банку;

нараховано зарплату адміністрації товариства та менеджерам в сумі 73 000 та 65 000 грн відповідно. Нарахування на фонд оплати праці єдиного соціального внеску розраховано від загальної суми нарахованої зарплати згідно з чинним законодавством;

нараховано амортизацію приміщення магазину на суму 640 грн, комп'ютерної програми 1С, яка використовується в магазині – 150 грн.

акцептовано рахунок комунального підприємства "Жилкомсервіс" за опалення, електро- та водопостачання адміністративного будинку в сумі 18 600 грн з ПДВ і будинку магазину в сумі 12 600 грн з ПДВ. Заборгованість була погашена з поточного рахунку в банку.

Необхідно: 1) відобразити господарські операції з обліку доходів і витрат операційної діяльності на рахунках бухгалтерського обліку; 2) вказати первинні документи, які підтверджують факт господарської операції.

Завдання 2

ПАТ "Глорія" у звітному періоді здійснило ряд господарських операцій, які пов'язані з фінансовою діяльністю:

нараховано відсотки за довгостроковим кредитом на суму 3 500 грн; відображено втрати від участі у капіталі асоційованої компанії на суму 12 000 грн;

проведено дооцінку інвестицій від спільної діяльності у зв'язку з ростом інфляції на суму 10 000 грн;

нараховано суму дивідендів до отримання від акцій ПАТ "Приз" за звітний період в сумі 26 000 грн, яка надійшла на рахунок у банку;

Необхідно відобразити господарські операції з обліку доходів та витрат фінансової діяльності на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 3

ПАТ "Глорія" у звітному періоді здійснило ряд господарських операцій, які пов'язані з іншою діяльністю:

реалізовано довгострокові акції ПАТ "Приз" на загальну суму 50 000 грн, собівартість яких становила 23 000 грн. Для реалізації таких акцій товариство скористалося послугами брокера, якому було сплачено грошовими коштами з каси в розмірі 1 000 грн. Гроші від покупця надійшли на поточний рахунок;

відображено дохід від безоплатно отриманих основних засобів на суму нарахованої амортизації, яка становила 1 300 грн;

ліквідовано токарний верстат, первісна вартість якого складала 56 200 грн, знос на дату ліквідації – 35 600 грн. Витрати з демонтажу верстата, виконаного підрядною організацією, становили 600 грн з ПДВ;

Необхідно відобразити господарські операції з обліку доходів та витрат іншої діяльності на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 4

Використовуючи господарські операції завдань 1 – 3, необхідно:
списати доходи та витрати на фінансовий результат;
розрахувати необхідні суми для списання та визначення фінансового результату;

нарахувати податок на прибуток згідно з чинним законодавством;
визначити прибуток (збиток) від звичайної діяльності;
відобразити на рахунках бухгалтерського обліку.

Тема 16. Облік доходів майбутніх періодів

Компетентності, які формуються під час виконання практичних завдань:

формування комплексного розуміння сутності та складу доходів майбутніх періодів;

вивчення порядку відображення доходів майбутніх періодів на рахунках бухгалтерського обліку.

Методичні рекомендації до практичних завдань

Для виконання практичних завдань необхідно використовувати типову кореспонденцію рахунків з обліку доходів майбутніх періодів, яка наведена в табл. 16.1.

Таблиця 16.1

Кореспонденція рахунків з обліку доходів майбутніх періодів

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Отримано доходи майбутніх періодів на рахунок в банку	311	69
Зараховано доходи майбутніх періодів до складу доходів поточного періоду за вантажні перевезення	69	703
Зараховано до складу майбутніх періодів авансова оплата орендних платежів	681	69
Віднесено авансову оплату орендних платежів до складу доходів поточного періоду	69	713
Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	713	641

Завдання 1

Згідно зі статутом ТОВ "Ефект" до переліку видів діяльності віднесено здачу в операційну оренду офісних приміщень. У звітному місяці товариство отримало на поточний рахунок від орендаря ТОВ "Полюс" авансовий платіж орендної плати на 3 місяці у розмірі 180 000 грн з ПДВ. Бухгалтер зробив розрахунки щомісячного зарахування орендної плати до доходів поточного періоду.

Необхідно відобразити господарські операції з обліку доходів майбутніх періодів на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 2

Основною діяльністю ТОВ "Спецвантаж" є вантажні перевезення як на території України, так і за кордоном. Наприкінці звітної періоду товариство отримало замовлення від ТОВ "Орбіта" на перевезення вантажу. Умовою укладеного договору є попередня оплата за надані послуги.

29 грудня поточного року на поточний рахунок отримано попередню оплату в розмірі 120 000 грн з ПДВ від замовника ТОВ "Орбіта".

5 січня наступного року вантаж був перевезений, собівартість реалізованих послуг становила 54 000 грн.

Необхідно відобразити господарські операції з обліку доходів майбутніх періодів на рахунках бухгалтерського обліку.

Тема 17. Облік власного капіталу

Компетентності, які формуються під час виконання практичних завдань:

засвоєння порядку формування зареєстрованого (пайового) та додаткового капіталу;

визначення причин вилучення капіталу в акціонерних товариствах і сум вилученого капіталу;

засвоєння сутності та призначення резервного капіталу, його утворення і використання;

засвоєння порядку утворення та використання нерозподіленого прибутку і збитку;

засвоєння порядку утворення та витрачання забезпечення майбутніх витрат і платежів;

закріплення теоретичних знань з обліку наявності та руху коштів цільового фінансування і цільових надходжень на практиці;

закріплення теоретичних знань щодо відображення в обліку операцій за видами власного капіталу.

Методичні рекомендації до практичних завдань

Для виконання практичних завдань необхідно використовувати типову кореспонденцію рахунків з обліку власного капіталу, яка наведена у табл. 17.1.

Таблиця 17.1

Основні бухгалтерські проводки з обліку власного капіталу

Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	2	3
Відображено суму зареєстрованого статутного капіталу, не оплаченого учасниками	46	40
Відображено суму заборгованості акціонерів на різницю між продажною та номінальною вартістю акцій	46	421
Погашено заборгованість засновниками за внесками до статутного капіталу:		
основними засобами	10	46
іншими необоротними матеріальними активами	11	46
нематеріальними активами	12	46
виробничими запасами	20	46
товарами	28	46
коштами в касу підприємства	30	46
коштами на рахунки в банках	31	46
Спрямовано прибуток до статутного капіталу	443	40
Зменшено статутний капітал у зв'язку з виходом учасників або за рахунок зменшення номінальної вартості акцій	40	672
Викуплено акції власної емісії	451	30, 31
Здійснено повторний продаж викуплених акцій:		
на суму придбання	30, 31	451
на суму перевищення вартості продажу над вартістю придбання	30, 31	425
на суму перевищення вартості придбання над вартістю продажу	421, 425, 443	451
Анульовано викуплені акції:		
на номінальну вартість	40	451
на суму перевищення ціни придбання над номінальною вартістю	421, 425 443	451

Закінчення табл. 17.1

1	2	3
на суму перевищення номінальної вартості викуплених акцій над вартістю їхнього придбання	40	421
Спрямовано прибуток на створення резервного капіталу	443	43
Використано кошти резервного капіталу на покриття збитків звітного періоду	43	442
Використано кошти резервного капіталу на дивіденди за привілейованими акціями	43	443
Збільшено статутний капітал за рахунок резервного капіталу	43	40
Нараховано дивіденди акціонерам (учасникам)	443	671
Нараховано дивіденди списані за рахунок нерозподіленого прибутку	441	443
Відображено збиток, отриманий у результаті господарської діяльності	442	79
Відображено прибуток, отриманий у результаті господарської діяльності	79	441

Завдання 1

Публічне акціонерне товариство (ПАТ) "Айск" за рішенням загальних зборів засновників оголосило у засновницьких документах розмір статутного капіталу 2 000 000 грн. Для отримання грошових коштів були випущені та реалізовані на фондовій біржі прості акції в кількості 60 000 штук за номінальною вартістю акції 30 грн і привілейовані акції в кількості 1 000 штук за номінальною вартістю акції 200 грн. Виручка від реалізації акцій надійшла на поточний рахунок підприємства. Через рік за рішенням загальних зборів засновників ПАТ "Айск" оголосило про додаткову емісію простих і привілейованих акцій: емісійна вартість однієї простої акції становила 40 грн, емісійна вартість однієї привілейованої акції становила 250 грн.

Необхідно відобразити в обліку формування зареєстрованого капіталу, реалізацію й емісію акцій ПАТ "Айск".

Завдання 2

За рішенням загальних зборів засновників створено ТОВ "Зірка". Зареєстрований статутний капітал створеного підприємства – 500 000 грн. Відповідно до установчих документів статутний капітал формується за рахунок внесків засновників у вигляді майна в таких розмірах:

Попов А. С. – у вигляді основних засобів (верстати) за справедливою вартістю 100 000 грн;

Кузьменко Б. В. – у вигляді основного засобу (вантажний автомобіль) за справедливою вартістю 370 000 грн;

Шинкаренко О. В. – у вигляді комп'ютера за справедливою вартістю 5 000 та 15 000 грн у вигляді грошових коштів (зараховано на поточний рахунок товариства);

Соломашенко Д. В. – у вигляді сировини та матеріалів на суму 10 000 грн.

На момент реєстрації підприємства учасниками внесені всі зобов'язання за внесками до статутного капіталу. Вантажний автомобіль було зареєстровано в територіальному органі з надання сервісних послуг міністерства внутрішніх справ за місцем знаходження ТОВ "Зірка" (сума реєстрації становила 1 800 грн, у т. ч. ПДВ). Оплата за реєстрацію автомобіля була здійснена з поточного рахунка ТОВ "Зірка".

Необхідно відобразити господарські операції з формування статутного капіталу, розміщення внесків засновників, реєстрації вантажного автомобіля в органах ДАІ та її оплати, введення основних засобів до господарського обороту в обліку ТОВ "Зірка".

Завдання 3

Публічним акціонерним товариством "Айс" на початку звітнього місяця поточного року викуплені акції власної емісії, а саме:

2 000 шт. за ціною 180 грн за одну акцію;

1 000 шт. за ціною 80 грн за одну акцію.

Номінальна вартість однієї акції – 100 грн.

Оплата за них проведена з поточного рахунку.

У кінці звітнього місяця поточного року згідно з рішенням загальних зборів акціонерів акціонерне товариство провело операції, наведені в табл. 17.2.

Таблиця 17.2

Вихідні дані для виконання по реалізації та анулювання акцій

Найменування	Кількість, шт.	Сума, грн
По акціям, які викуплені у кількості 2 000 шт. за ціною 180 грн		
Реалізовано	1 200	250
	300	150
Анулювано	500	–
По акціям, які викуплені у кількості 1000 шт. за ціною 80 грн		
Реалізовано	800	120
Анулювано	200	–

Виручка від продажу акцій надійшла на рахунок товариства.

Необхідно за вихідними даними визначити: 1) суми фактичної собівартості акцій власної емісії, викуплених акціонерним товариством у своїх учасників, продажної вартості, перевищення продажної, номінальною, покупної вартості за повторного їхнього продажу й анулювання; 2) за всіма господарськими операціями скласти бухгалтерські проводки в Журналі господарських операцій.

Завдання 4

На початок звітної періоду сальдо іншого вкладеного капіталу становило 47 000 грн. За рішенням учасників були проведені внески до власного капіталу товариства, без зміни статутного капіталу, зокрема:

грошові кошти в касу підприємства – 20 000 грн;

грошові кошти на поточний рахунок – 150 000 грн;

виробничі запаси – 40 000 грн.

Одночасно, за рішенням учасників, частина іншого вкладеного капіталу на суму 88 000 грн спрямована на покриття збитків, що утворилися.

Необхідно за вихідними даними: 1) за всіма господарськими операціями скласти бухгалтерські проводки в журналі господарських операцій; 2) визначити сальдо по іншому вкладеному капіталу на кінець звітної періоду.

Завдання 5

Підприємство "Октавіан" у звітному році отримало чистий прибуток на суму 75 280 грн. Статутними документами зафіксований статутний капітал на суму 980 000 грн і передбачено щорічне відрахування за рахунок нерозподіленого прибутку в резервний капітал 7 % до досягнення його розміру, що не перевищує суму 25 % статутного капіталу. На початок звітної року сума резервного капіталу становила 146 200 грн.

Відомо, що в звітному році підприємство використовувало резервний капітал на такі цілі:

на покриття збитків – 20 250 грн;

на збільшення статутного капіталу – 10 000 грн.

Необхідно: 1) за господарською операцією визначити суму резервного капіталу; 2) сформулювати господарські операції і записати їх в журнал господарських операцій; 3) визначити сальдо резервного капіталу на кінець звітної місяця.

Завдання 6

На початок звітнього періоду публічне акціонерне товариство "Схід" мало на своєму балансі нерозподілений прибуток у розмірі 22 500 тис. грн. За звітний місяць головним бухгалтером Публічного акціонерного товариства "Схід" визначено фінансові результати на субрахунках рахунку 79, які наведені в табл. 17.3.

Таблиця 17.3

Фінансові результати публічного акціонерного товариства "Схід" за звітний місяць, тис. грн

Код субрахунку	Найменування субрахунку	ПАТ "Схід"	
		Дебет	Кредит
791	Результат операційної діяльності	138 300	157 800
792	Результат фінансових операцій	10 500	–
793	Результат іншої звичайної діяльності	30 300	47 200
Усього		179 100	205 000

Відомо, що в звітному періоді акціонерне товариство "Схід" здійснило ряд операцій за рахунок нерозподіленого прибутку:

- нарахувало дивіденди своїм акціонерам у сумі 85 000 грн;
- збільшило зареєстрований (статутний) капітал на 90 000 грн;
- поповнило резервний капітал на 33 000 грн.

Необхідно за вихідними даними: 1) визначити суми нерозподіленого прибутку на кінець звітнього періоду; 2) скласти бухгалтерські проводки і записати їх у Журнал господарських операцій.

Завдання 7

На початок звітнього періоду приватне акціонерне товариство "Південний" мало на своєму балансі непокріті збитки на суму 10 500 грн. За звітний місяць головний бухгалтер приватного акціонерного товариства "Південний" визначив фінансові результати на субрахунках рахунку 79, які наведені в табл. 17.4.

Таблиця 17.4

Фінансові результати Приватного акціонерного товариства "Південний" за звітний місяць, тис. грн

Код субрахунку	Найменування субрахунку	ПрАТ "Південний"	
		Дебет	Кредит
791	Результат операційної діяльності	65 400	35 200
793	Результат іншої звичайної діяльності	38 700	92 400
Усього		104 100	127 600

Необхідно за вихідними даними: 1) визначити суми нерозподіленого прибутку, непокритого збитку на кінець звітного періоду, 2) скласти бухгалтерські проводки та записати їх у Журнал господарських операцій.

Завдання 8

На загальних зборах ПАТ "Аполо" оприлюднено величину чистого прибутку, який отримало підприємство за звітний рік – 252 000 грн. За рішенням загальних зборів товариства всю суму прибутку було використано у звітному періоді у такий спосіб:

нараховано дивіденди акціонерам підприємства на суму 75 000 грн; частину нарахованих дивідендів у розмірі 22 000 грн спрямовано на збільшення статутного капіталу;

здійснено відрахування від прибутку до резервного капіталу в розмірі 10 % від чистого прибутку;

суму прибутку, що залишилася, спрямовано на покриття збитків минулого звітного періоду.

Необхідно відобразити здійснені господарські операції в обліку ПАТ "Аполо".

Завдання 9

На початок звітного періоду на підприємстві значилися кредитові залишки по субрахунку 471 "Забезпечення виплат відпусток" на суму 7 840 грн.

Протягом звітного періоду бухгалтером був визначений розмір суми резерву на оплату відпусток адміністративного персоналу, зважаючи на плановий річний фонд оплати праці таких працівників, який становить 1 300 000 грн. Відомо, що середня кількість днів щорічної та додаткової відпусток для працівників – 26 календарних днів на рік. Фактичний фонд оплати праці у звітному місяці становив 112 400 грн. Відомо, що двоє співробітників йдуть в тарифну відпустку, яким нараховано суму відпускних розміром 34 000 грн.

Необхідно: 1) визначити розмір суми резерву на оплату відпусток у звітному місяці; 2) скласти бухгалтерські проводки та записати їх у Журнал господарських операцій.

Завдання 10

Протягом звітного періоду бухгалтером визначено розмір суми резерву на оплату відпусток робітників, зважаючи на фактичний фонд оплати праці,

який за попередні 12 місяців склав 1 361 000 грн. Середня кількість днів щорічної та додаткової відпусток для працівників – 26 календарних днів на рік. У звітному періоді у відпустку фактично відправлено 4 співробітника на 14 календарних днів кожний. Сума відпускних, нарахованих робітникам за ці дні становить 28 563 грн. Сума нарахувань ЄСВ на суми відпускних визначено відповідно до законодавства.

Необхідно: 1) визначити розмір суми резерву на оплату відпусток у звітному місяці; 2) скласти бухгалтерські проводки та записати їх у Журнал господарських операцій.

Завдання 11

На початок звітнього періоду на підприємстві значилися кредитові залишки по 473 "Забезпечення гарантійних зобов'язань" на суму 15 094 грн.

Підприємство, що застосовує резерв гарантійних ремонтів, передбачає випустити в поточному році готової продукції на суму 4 500 000 грн. Статистика підприємства за кілька останніх років показує, що витрати, пов'язані з профілактичним обслуговуванням, ремонтами і поверненнями, замінами і грошовими компенсаціями за гарантійними зобов'язаннями, становить 84 грн на 10 000 грн виробленої продукції (в цінах по собівартості). Одержувачам-юрособам були відвантажені в звітному періоді товари за продажною вартістю на загальну суму 1 310 000 грн (без урахування ПДВ) за собівартості 1 060 000 грн. Претензії з якості в зв'язку з гарантійними зобов'язаннями були пред'явлені по виробам, продажна вартість яких дорівнювала 82 700 грн. Велика частина виробів була відремонтована в гарантійних майстернях підприємства, кілька виробів вартістю 7 950 грн (за собівартості 6 650 грн) були повернуті як і підлягають заміні.

Витрати підприємства в звітному періоді на гарантійні ремонти становили 11 300 грн (з них матеріальна становила 6 435 грн; усі цінності відпущені зі складів підприємства).

Необхідно: 1) визначити суму резерву гарантійних ремонтів; 2) за господарськими операціями скласти кореспонденцію рахунків у журналі господарських операцій.

Рекомендована література

Основна

1. Маляревский Ю. Д. Финансовый учет – 1 : учеб-метод. пособ. для самостоятельного изучения дисциплины для иностранных студентов направления подготовки 6.030509 "Учет и аудит" / Ю. Д. Маляревский, Л. В. Безкоровайная, В. В. Ольховская. – Харьков : ХНЭУ им. С. Кузнеца, 2016. – 240 с.

2. Маляревский Ю. Д. Финансовый учет – 2 : учеб. пособ. / Ю. Д. Маляревский, Л. В. Безкоровайная, В. В. Ольховская. – Харьков : ХНЭУ им. С. Кузнеца, 2017. – 261 с.

3. Фартушняк О. В. Бухгалтерський облік : конспект лекцій. Ч. 1 / О. В. Фартушняк, І. Ю. Пасічник, В. В. Ольховська. – Харків : ХНЕУ, 2009. – 136 с.

4. Фартушняк О. В. Бухгалтерський облік : конспект лекцій. Ч. 2 / О. В. Фартушняк, І. Ю. Пасічник, В. В. Ольховська. – Харків: ХНЕУ, 2010. – 212 с.

Додаткова

5. Инструкция об использовании Плана счетов бухгалтерского учета активов, капитала, обязательств и хозяйственных операций предприятий и организаций № 291 от 30.11.1999 г. // Все о бухгалтерском учете. – 2008. – № 27. – С. 6–64.

6. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356 // Баланс. – 2001. – № 5. – С. 2–9.

7. Национальные стандарты бухгалтерского учета // Все о бухгалтерском учете. – 2008. – № 13. – С. 3–112.

8. Сук Л. К. Фінансовий облік : навч. посіб. / Л. К. Сук, П. Л. Сук. – Київ : Знання, 2010. – 629 с.

9. Фінансовий облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. Л. Микитюк та ін. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Київ : Кондор-Видавництво, 2013. – 551 с.

10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р. зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.kiev.rada.gov.ua.

Додатки

Додаток А

Зразок прибуткового касового ордера

78

Ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України _____ _____ (найменування підприємства/установи/організації) Прибутковий касовий ордер № _____ від "___" _____ 20__ року						Л і н і я в і д р і з у М. П. Головний бухгалтер _____ _____ (підпис, прізвище, ініціали) Касир _____ _____ (підпис, прізвище, ініціали)
№ п/п	Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку	Сума цифрами	Код цільового призначення	Примітки	
1	2	3	4	5	6	
Прийнято від _____ Підстава _____ _____ Сума _____ _____ грн _____ коп. _____ (словами) Додатки: _____ _____ Головний бухгалтер _____ _____ (підпис, прізвище, ініціали) Одержав касир _____ _____ (підпис, прізвище, ініціали)						_____ _____ (найменування підприємства/установи/організації) Квитанція до прибуткового касового ордера № _____ від "___" _____ 20__ року Прийнято від _____ _____ Підстава _____ _____ Сума _____ _____ (словами) _____ грн _____ коп.

Зразок видаткового касового ордера

_____ Ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі підприємств та
 (найменування підприємства/установи/організації) організації України

Видатковий касовий ордер

від "___" _____ 20__ року

№ п/п	Номер документа	Дата складання	Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку	Сума	Код цільового призначення
1	2	3	4	5	6	7

79

Видати _____
 (прізвище, ім'я, по батькові)

Підстава _____

Сума _____ грн ____ коп.
 (словами)

Додаток: _____

Керівник _____
 (підпис, прізвище, ініціали)

Головний бухгалтер _____
 (підпис, прізвище, ініціали)

Одержав _____ грн ____ коп.
 (словами)

"___" _____ 20__ року

Підпис одержувача _____

За _____
 (найменування, номер, дата та місце видачі документа, який засвідчує особу одержувача)

Видав касир _____

Зразок розрахунку ліміту залишку готівки в касі

Розрахунок встановлення ліміту залишку готівки в касі

(найменування підприємства)

(місцезнаходження підприємства)

1. Касові обороти

№ п/п	Найменування показників	Фактично за три будь-які місяці поспіль з останніх дванадцяти, що передують строку встановлення (перегляду) ліміту каси
1	Готівкова виручка (надходження до кас, крім сум, що одержані з банків)	
2	Середньоденні надходження (рядок 1 розділити на кількість робочих днів підприємства за три місяці)	
3	Виплачено готівкою на різні потреби, а також на відрядження (крім виплат, пов'язаних з оплатою праці, пенсій, стипендій, дивідендів)	
4	Середньоденна видача готівки (рядок 3 розділити на кількість робочих днів підприємства за три місяці)	

Найменування показника	Установлено підприємством
1. Ліміт залишку готівки в касі	

Найменування показника	Визначається строк здавання готівкової виручки (готівки) та зазначаються реквізити договорів банківських рахунків
2. Строки здавання готівкової виручки (готівки)	

Керівник підприємства
"___" _____ 200_ року.

М. П.

Головний (старший) бухгалтер
"___" _____ 200_ року.

Зразок платіжного доручення

0410001

Платіжне доручення № _____

від "___" _____ 20_ р.

Одержано банком
"___" _____ 20_ р.

Платник

Код

Банк платника

у м.

Код банку

ДЕБЕТ рах. №

СУМА

Отримувач

Код

Банк отримувача

у м.

Код банку

КРЕДИТ рах. №

Сума словами

Призначення платежу

Проведено банком

М.П.

Підпис _____

"___" _____ 20_ р.

Підпис банку

Відомість 3.3
аналітичного обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками

Номер рядка	Найменування постачальника	Сальдо на початок місяця	В Дебет рах. 631 з Кредита рах.				З Кредита рах. 631 в Дебет рах.								Сальдо на кінець місяця
			№ 301	№ 311	№ 371	Усього	№ 152	№ 201	№ 231	№ 641	№ 91	№ 92	№ 93	Усього	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															
16															
17															
18															
19															
Усього															

Додаток Е

Таблиця Е.1

Відомість розподілу витрат деревини за видами продукції за березень 20xx року

№ п/п	Найменування продукції	Випуск продукції	Норма витрати, м ³	Нормативні витрати, м ³	Коефіцієнт розподілу, %	Фактична витрата, м ³	Ціна, грн	Сума витрат за нормою	Відхилення від норми
1	Вікна								
2	Двері								
Усього									

86

Додаток Ж

Таблиця Ж.1

Відомість розподілу заробітної плати та відрахувань на соціальні заходи за видами продукції за березень 20xx року

№ п/п	Найменування продукції	Пряма основна зарплата робітників, грн	Коефіцієнт розподілу, %	Додаткова зарплата робітників, грн	Разом зарплата робітників, грн	Відрахування на соціальні заходи, (22 %)
1	Вікна					
2	Двері					
Усього						

**Відомість розподілу загальнови­робничих витрат
за березень 20xx року**

№ п/п	Показники	Всього	На одиницю бази розподілу	Витрати на виробництво (рах. 23)	На собівартість реалізованої продукції (рах. 90)
1	База розподілу за нормальною виробничою потужністю за планом				
2	Загальнови­робничі витрати при нормальній потужності				
2.1	змінні				
2.2	постійні				
3	База розподілу за фактичною потужністю виробництва				
4	Загальнови­робничі витрати за фактом				
4.1	змінні				
4.2	разом постійних				
4.2.1	у т. ч. постійні розподілені				
4.2.2	у т. ч. постійні нерозподілені				
5	Усього				

**Відомість розподілу загально виробничих витрат на собівартість
виробництва продукції**

Найменування продукції	База розподілу – пряма оплата праці		Загально виробничі витрати постійні розподілені	Загально виробничі витрати змінні	Усього
	Сума, грн	%			
Вікна					
Двері					
Всього					

**Калькуляція виробничої собівартості продукції
в березні 20xx року**

Статті витрат	Вікна		Двері		Разом
	на одиницю	всього	на одиницю	всього	
Матеріальні витрати					
Основна зарплата					
Додаткова зарплата					
Відрахування на соціальні заходи					
ЗВВ					
Інші витрати					
Виробнича собівартість					
Адміністративні витрати					
Витрати на збут					
Повна собівартість					

Зразок заяви на отримання короткострокового кредиту в банку

Керівнику Банку

Відповідно до пункту 11 Статуту нашого підприємства просимо
видати короткостроковий кредит у сумі гривень _____

(Цифрами) (прописом)

з обмеженим терміном користування до _____ днів, максимальна
процентна ставка % річних на сплату _____

з цією метою уповноважую _____

(Посада)

_____ підписати з банком " _____ "

(прізвище ім'я по батькові)

кредитний договір, договір щодо забезпечення виконання зобов'язань за
кредитним договором, а також здійснювати інші дії, необхідні для
отримання вищевказаного кредиту.

Виконавчий директор

ТОВ " _____ " _____

(Підпис)

Головний бухгалтер _____

(Підпис)

Зразок карти клієнта

КАРТА КЛІЄНТА

(повне найменування клієнта)

Зареєстрований _____

(ким, коли, рег.№, за адресою – місто, область, район)

Адреса офісу _____ телефон _____

(місто, вулиця, номер)

Керівник _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

(рік, місяць, число та місто народження)

Паспорт: Серія _____ № _____, виданий (ким, коли) _____

Телефон службовий _____ домашній _____

Головний бухгалтер _____

(прізвище, ім'я по батькові)

(рік, місяць, число та місто народження)

Паспорт: Серія _____ № _____, виданий (ким, коли) _____

Телефон службовий _____ домашній _____

Банківські реквізити клієнта: поточний рахунок _____ Банк _____

МФО _____

Дочірні підприємства, філіали: (найменування, поточні рахунки, банк, МФО)

1. _____

2. _____

Наявність рахунків в інших банках України, СНД, іноземних держав: (вид рахунку, номер, банк, МФО, в якій державі) _____

Наявність не погашених кредитів _____

З чинним законодавством України, регламентуючим відношення банку та клієнта ознайомлений. Доручаю, на час закладення кредитної умови, перевірку банком мого підприємства по наявним фінансовим документам та банківським рахункам.

Карта клієнта заповнена мною власноручно, достовірність інформації підтверджую. Про зміни в даних карти клієнта зобов'язуюсь інформувати кредитний відділ банку в 3-х денний строк.

Керівник _____ "___" ____ 20 р.

(найменування клієнта) (підпис) (Прізвище)

М.П. Завірено _____ "___" ____ 20 р.

(підпис) (Прізвище)

ЖУРНАЛ 2

II. З кредиту рахунку 601 "Короткострокові кредити банків в національній валюті" в дебет рахунків

Номер операції	№	№	№	№	№	№	№	№	№	Усього
Усього										

Зміст

Вступ.....	3
Змістовий модуль 1. Принципи бухгалтерського обліку. Облік грошових коштів, дебіторської заборгованості та необоротних активів.....	4
Тема 1. Основи побудови фінансового обліку	4
Тема 2. Облік грошових коштів	5
Тема 3. Облік дебіторської заборгованості	11
Тема 4. Облік основних засобів	21
Тема 5. Облік нематеріальних активів.....	26
Змістовий модуль 2. Облік запасів, фінансових інвестицій і витрат виробництва та майбутніх періодів.....	30
Тема 6. Облік запасів.....	30
Тема 7. Облік поточних фінансових інвестицій.....	34
Тема 8. Облік довгострокових фінансових інвестицій	37
Тема 9. Облік витрат виробництва	40
Тема 10. Облік витрат майбутніх періодів	43
Змістовий модуль 3. Короткострокові та довгострокові зобов'язання та їхній облік.....	45
Тема 11. Облік короткострокових зобов'язань	45
Тема 12. Облік довгострокових зобов'язань	50
Тема 13. Облік праці та її оплати.....	56
Тема 14. Облік розрахунків з бюджетом за податками та обов'язковими платежами.....	62
Змістовий модуль 4. Облік доходів, витрат, фінансових результатів і власного капіталу підприємства	64
Тема 15. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства	64
Тема 16. Облік доходів майбутніх періодів	68
Тема 17. Облік власного капіталу	69
Рекомендована література.....	77
Основна.....	77
Додаткова.....	77
Додатки.....	78

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

**Методичні рекомендації
до практичних завдань
для студентів спеціальності
071 "Облік і оподаткування"
першого (бакалаврського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Фартушняк** Ольга Вікторівна
Пасічник Інна Юріївна

Відповідальний за видання *А. А. Пилипенко*

Редактор *А. С. Ширініна*

Коректор *А. С. Ширініна*

План 2019 р. Поз. № 3 ЕВ. Обсяг 93 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*